

Suđenje Slobodanu Miloševiću
Sreda, 19. oktobar 2005. godine
Svedok Milan Došan
Optuženi je pristupio Sudu
Početak: 9:00 h

Sudski poslužitelj: Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju, zaseda.
Izvolite sedeti.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, možete nastaviti ispitivanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro jutro, generale, juče smo stali kod svedočenja svedoka Beće Bećaja. On je naveo da je 24.7.1999. godine ubijeno pet srpskih policajaca i da su posle toga, kako kaže, srpske snage napale selo Dobroš gde su ubijeni neki seljaci nakon čega su seljani pobjegli iz sela u pravcu Meje. Gde su opet, kako kaže, srpske snage zaustavile konvoj na putu u Meji, a zatim odvojile...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ko je to rekao?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je rekao svedok Beće Bećaj.

SUDIJA ROBINSON: A to nismo čuli, u redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Beće Bećaj ja sam juče naveo i stranice transkripta na kome on govori ali onda je prekinuto zbog isteka vremena za jučerašnji rad. Dakle odvojili 24 muškarca koje su posalli u polje poznao kao Hasanaj dolina, tada su odvojili 13 od njih i policija im je rekla da su krivi za ubistvo srpskih policajaca, svedok je rekao da ove muškarce niko više nikad nije video. Da li vi nešto znate o tome?

SVEDOK DOŠAN – ODGOVOR: O tom događaju nije mi poznato ništa, jednostavno nemam nikakva saznanja da se to desilo. Da se to desilo ja bih to sasvim sigurno kao komandant garnizona i starešina koji sam bio u Đakovici to znao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ovde je svedočio Nike Peraj. Njegov transkript je prilično glomazan, ja ću vam postaviti nekoliko pitanja iz njegove izjave jer iz svedočenja i izjave se vidi da je on bio pripadnik vaše brigade, znači vama podređeni oficir. Da li znate ko je Nike Peraj?

SVEDOK DOŠAN – ODGOVOR: Da. Nik Peraj je bio kapetan I klase u 52. brigadi čiji sam ja komandant bio. Dakle bio je meni potčinjeni, ne neposredno meni nego mom načelniku štaba, odnosno u lancu komandovanja bio je treći po tome redu potčinjenosti. On je došao u prekomandu u decembru mesecu 1998. godine iz Prištine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, on kaže da je bio u artiljerijskoj raketnoj brigadi u Đakovici, to je u tački 4 njegove izjave, da je bio zadužen za bezbednost komande brigade koja se nalazila u kasarni Đakovica i da je obavljao obuku vojnika u oblasti bezbednosti, vodio računa o tome da oni

obavljaju svoje zadatke vezane za bezbednost komande. Da li je to ukrako i bio njegov posao?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jeste. U Đakovici su bile dve kasarne. Kasarna "Metohija" i kasarna "Devet Jugovića". U kasarni "Metohija" nalazila se komanda moje brigade i on je imao taj zadatak. Taj zadatak koji odgovara starešini njegovoga čina i njegovog položaja. Znači dobio je dužnost koju bi u svakoj brigadi dobio bilo koji oficir sa tom spremom i tim činom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovde se u tabulatoru 4 i 4A nalaze dokumenti koji se odnose upravo na njega i to što je on radio. Dakle pogledajte tabulator 4, ovde se govori o funkcionisanju spoljnog obezbeđenja kasarne "Metohija" i u tački 3, za realizaciju odgovoran je kapetan Feraj Nika. To ste vi potpisali.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je, to je moja naredba od 25. maja i ja sam je potpisao, na osnovu toga sam regulisao njegove zadatke i obaveze.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A drugi dokument koji je u ovom istom tabulatoru se odnosi na naredbu komandantima divizionu koju ste vi izdali da odrede stražare, a na kraju u tački 5 se kaže, kontrolu pripremljenosti straže u vremenu od 11 do 12 ispred Komande brigade, znači u ime Komande brigade izvršiće Kapetan I klase Peraj Nika koji će me lično izvestiti o kvalitetu primljene straže za izvršenje zadataka.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je, to je bila njegova obaveza i on se time težišno bavio u jedinici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sada da vidimo nešto od ovoga, to smo ustanovili, vašu neposrednu vezu s njim, dakle pripadnost vašoj brigadi, njegove funkcije. Da vidimo sada šta on kaže u svojoj izjavi. On kaže u tački 7 da su tamo postojale paravojne formacije gde su bile sledeće jedinice u tački 7 njegove izjave. Arkanovi tigrovi, Šešeljevi Beli orlovi i jedinice Franka Simatovića zvani Frenkijevci. Da li je to tačno?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: To uopšte nije tačno. Nikakve paravojne jedinice nisu bile na Kosovu i Metohiji. Jedina paravojna formacija na Kosovu i Metohiji bila je OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala generale. On dalje u tački 9 kaže "Napade na civilne ciljeve preduzimali su MUP i grupe iz sastava Teritorijalne odbrane". Da li je MUP i sastav Teritorijalne odbrane preduzimao neke napade na civilne ciljeve?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ne. MUP je samo izvodio antiterorističke operacije i to uvek u situaciji kad je pre toga bio napadnut odnosno izazvan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački 10 svoje izjave, on pominje vas lično. Kaže "Čim je NATO počeo da bombarduje počele su da pristižu manje grupe od 5 do 10 ljudi (obično one koje je zanimala pljačka) i pridružuju se Vojsci Jugoslavije. Mnogi su izgledali neuredno i bavili se kriminalom, a regrutvani su iz zatvora. Jedne večeri je iz Rusije stigla grupa od 9 ljudi od kojih je jedan bio lekar. Zapisali smo im podatke i poslali na front kod Košara nakon što je komandant Miloš Đoša odbio njihov zahtev da ostanu u Đakovici rekavši da im neće dozvoliti da pljačkaju. Mislim da je tih ljudi bilo ukupno 50. Plaćala

ih je Teritorijalna odbrana opštine odakle su došli, a Ministarstvo odbrane za uzvrat finansiralo jedinice Teritorijalne odbrane": Šta je od ovoga tačno?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Od ovoga ništa nije tačno. Jedino je tačno da sam ja bio komandant te brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala generale. Mešu rezervistima u 11 tački se kaže, bilo je Albanaca i Roma koji su bili odani Srbiji. Oni su bili pod komandom majora Nikole Mićunovića zvanog Dragan. Mićunović je takođe dolazio na sastanke sa Đošanom, to ste vi i gradonačelnikom Đakovice...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prevodioci vas mole da čitate sporije, nemaju tekst pred sobom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Dakle govori o Mićunoviću kao komandantu neke jedinice Kosovskih Albanaca i Roma. "Takođe su i pripadnici jedinice Frenkijevci o kojoj ću kasnije u svojoj izjavi da govorim, jedno vreme rezervisti pod komandom Mićunovića pre nego što su otišli da bi se pridružili Frenkijevcima". Šta je od ovoga tačno?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ništa nije tačno. Mićunović je bio komandant 13. vojno teritorijalnog odreda iz sastava vojnog odseka Peć. On meni ni u kom pogledu nije bio potčinjen s tim što je u miru, znači jedan njegov magacin nalazio se u kasarni dok sam ja bio komandant. I nikakve druge potčinjenosti između njega i mene nije bilo i nije bilo opšte potrebe ni a on meni referiše niti sam ja mogao njemu komandovati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je nešto tačno od ovoga da su pod njegovom komandom bili neki, kako bih reako, neki koji su posle kao prešli, postali Frenkijevci i tako dalje.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ne, to apsolutno nije tačno. Nikakvih Frenkijevaca, nikakvih paravojnih formacija nije bilo. Pod njegovom komandom su bili ljudstvo koje je iz sastava, regularnog sastava 113. vojno-teritorijalnog odreda, a to su bili prvenstveno Srbi i poneki Albanci iz okoline Đakovice i Đakovice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sada on ovde objašnjava jednu, ovde iznosi neku navodnu činjenicu u tački 13. Kaže jedna brigada Republike Srpske u čijem je sastavu bilo najviše 1.000 ljudi, stigla je pred NATO bombardovanje.

TUŽILAC NAJS: Možda bi Pretresnom veću bilo od pomoći kada bi to bilo na grafoskopu, to je naravno postojeći dokazni predmet iz paketa 92. bis, ja ovde imam jednu kopiju ali optuženi bi zaista trebalo da podeli kopije pre nego što koristi dokumente kako bi svi to mogli da imaju u rukama. Mislím da bi bilo dobro da se to stavi na grafoskop.

SUDIJA ROBINSON: Ja sam baš mislio isto. Imate li kopije za nas gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja sam pretpostavio da ovo upravo iz ovog razloga koji je pomenuo gospodin Najš, pošto je uvedeno, nema potrebe da posebno spremam kopije njegove izjave.

SUDIJA ROBINSON: Ali čak i ako je to već uvedeno u spis gospodine Miloševiću, mi to još uvek moramo prvo da pronađemo. A to je vaša dužnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ako gospodin Najš bude ljubazan da da svoju kopiju jer je nemam iz koje da postavljam pitanja. Ja sam ovde obeležio, delim da vidim šta je od toga tačno. Pretpostavljam da gospodin Najš neće biti teško da da kopiju na grafoskop da bi mogli da upoređujemo.

SUDIJA ROBINSON: Dobro, u redu, nastavite.

TUŽILAC NAJS: Ja sada imam ovaj dokument i to mogu staviti na grafoskop ali optuženi vrlo dobro zna da je na njemu da se pobrine za te stvari. Ja ću mi naravno uvek pomoći kada sam u stanju da to učinim ali trebalo bi da on zaista poštuje pravila.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam gospodine Najš. Gospodine Miloševiću, ja mislim da vi to znate. Dakle ubuduće vi morate pripremiti kopije dokaznih predmeta i za Pretresno veće. Čak i ukoliko su to dokumenti već uvršteni u spis.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja nisam ovo ni stavio u spisak dokaznih predmeta, ja pitam svedoka o izvavi prethodnog svedoka koji je ovde svedočio o mnogostvari a bio je njegov podređeni oficir. Prema tome ja mu postavljam pitanja iz kojih treba da se vidi je li ovaj svedok govorio istinu ili nije. Kao i mnogu drugi svedoci...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, to nije postupak kojim se ovde služimo i vi to vrlo dobro znate. Dakle molim vas da se ubuduće držite postupka i da pripremite kopije za Sud.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vrlo dobro gospodine Robinson. Mogu li sada da nastavim?

SUDIJA ROBINSON: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle u tački 13 kaže da je došla brigada iz Republike Srpske. Kaže da je raspoređena u Rezini, nisli su oznake na kojima je pisalo Republika Srpska, komandant je bio potpukovnik, ime nepoznato a Vuković prezime. Ta brigada je stigla u Đakovicu početkom marta, 10 do 20 dana pred NATO bombardovanje imali su tenkove Takođe-55 i protivvazдушnu artiljeriju što su verovatno doveli iz Republike Srpske. I tako dalje. Da li je to tačno?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: To nije tačno. Onaj ko pozbaje Đakovicu, a on bi morao da zna jer je u Đakovici odrastao, Rezine su jedn deo iznad Đakovice na kome se ne može skloniti ni automobil a da ne može viđen znači to je deo na kome nema ništa od rastinja, a smesiti jednu brigasu okopnu na tako malom prostoru je prosto nemoguće. Uostalom, Nik Feraj nema stručnog

znanja, on nije završio nikavu vojnu akademiju i jednostavno i da hoće ne bi znao postaviti takve odgovore.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi a li je uopšte u Đakovici bila neka jedinica iz Republike Srpske, 'ajde da ne kažem brigada, kako on kaže, bila bilo kakva jedinica iz Republike Srpske.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Nije bila nikakva jedinica niti je to bilo moguće biti. Ja bih ovom prilikom sam heo obratiti Pretresnom veću da se izvinim što juče nisam stigao da kažem ono o kretanju u službi. Ja sam to juče prevideo i ukoliko dozvolite ja bih iskoristio ovu prilku sada pošto je to vezano i za pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro generale, u vezi sa svojim kretanjem u službi šta imate da kažete što bi moglo biti vezano za ovo pitanje?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ja sam između ostalog...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, a kakva je važnost toga za ovo pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Za ovo pitanje važnost nije nikakva. Ali on se vama izvinio što juče kad je govorio o kretanju u službi nije pomenuo činjenice koje sam ja mogao kasnije da ga pitam. Dakle evo pitaću ga sad. Napraviću jednu digresiju. Da li ste bili...

SUDIJA ROBINSON: Dobro, to nije važno. Pošto završi svoj iskaz, on nam može o tome poslati obaveštenje. Generale, ja sam hteo da vas pitam, vi kažete da taj šovek nije kvalifikovan i da je bilo nerazumno od njega očekivati takve odgovore. Koje su mu to kvalifikacije nedostajale koje bi mogle uticati na njegov iskaz?

SVEDOK ĐOŠAN: Mogle su nedostajati te da zna gde se može postaviti i gde se postavljaju oklopne jedinice. Ja nisam rekao da Nik Peraj ne razlikuje tenk od automobila, danas to razlikuje svako, međutim onaj ko ima imalo vojnog obrazovanja ne bi mogao čak ni u snu dati izjavu da se na mestu Rezine koje su kao na dlanu iznad Đakovice može smestiti brigada oklopn. Oklopna brigada ima 90 tenkova, a on je tu čak naveo dve brigade. Po ekvivalentu tenkova. Prema tome onaj ko imalo razume kako se i gde se razmeštaju oklopne jedinice, ne bi to mogao reći a Nik Peraj je završio učiteljsku školu i kao rezervni oficir je postao oficir. Iz tih razloga on je i u 53. godini bio kapetan što je retko u vojsci.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, mene ovde zanimaju samo činjenice iz ovog što je on rekao. Dakle pitao sam vas da li je bila bilo kakva jedinica iz Republike Srpske?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Nije bila ni jedna i nikakva jedinica iz Republike Srpske. I niodakle osim jedinice Vojske Jugoslavije i MUP-a odnosno jedinice koje se nalaze na teritoriji Kosova i Metohije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onu tački 15 čak kaže, a je ne čitam celu da ne bi gubio vreme, lično sam video kako pripadnici brigare Republike Srpske održavaju sastanke u Došanovoj kancelariji.

SVEDOK DOŠAN – ODGOVOR: To nije nikakva istina i to je potpuna izmišljotina odnosno laž.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala generale.

SUDIJA KVON: Generale DOŠAN, da li je bilo dobrovoljaca iz Republike Srpske koji su se pridružili Vojsci Jugoslavije.

SVEDOK DOŠAN: Jeste bila je u mojoj jedinici jedna dobrovoljka koja se zvala Dragojanka i bila je raspoređena u Trećem divizionu kod pukovnika Vukašinića. Ja sam o njoj pisao i u mojoj knjizi. Bila je bolničarka rodom iz Republike Srpske i raspoređena u jedinicu brigade. Da li je ona bila jedini dobrovoljac iz Republike Srpske ili ih je bilo još?

SVEDOK DOŠAN: Ona je bila jedini dobrovoljac u mojoj jedinici.

SUDIJA KVON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, preskočiću ovo o tenkovima, pitao sam o tome generala Delića i on mi je objasnio sasvim dovoljno da ne bi gubili vreme. U tački 18 kaže: "Prilikom bombardovanja vojna policija i deo štabskog obezbeđenja Komande vaše brigade nalazio se u kući preko puta naše kasarne u Đakovici i u toj kući se po prvi put raspravljalo o preduzimanju operacije na Meju. Da li je to tačno?"

SVEDOK DOŠAN – ODGOVOR: To nije tačno. Takve operacije, mada to nije operacija, to je antiteroristička akcija, ne raspravljaju se po kućama. Sve operacije ili akcije se donosile redovnim putem, planirale u za to predviđenim objektima odnosno komandama i štabovima na onim mestima gde se atkve aktivnosti štabске mogu jedino i raditi. Nikakvih nezvaničnih dogovora, sporazuma ili naređenja nije bilo van za to propisanih mesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala generale. U tački 30, neke ću preskočiti jer bojim se da se ne zadržimo previše na ovim njegovim tvrsnjama, kaže: "Po mojoj proceni na području Đakovice nalazilo se oko 200 pripadnika paravojnih jedinica od kojih su većina bili Arkanovci i Šešeljevci dok je Frenkijevaca bilo oko 30. Prema rečima Vojske Jugoslavije i meštana najgori su Frenkijevci koji su takođe bili šoznati kao Crna ruka. Pripadnici ovih jedinica nisu imali blistavu prošlost – zatvor, droga" i onda dalje gde su kao bili smešteni, evo pročitacu vam i to zbog detalja. "Frenkijevci su u Đakovici bili smešteni u jednoj zgradi između stadiona "Bilmazin" i gimnazije u ukici Dimitrija Tucovića. Znam da su bili", pa pominje sinove nekog koga on poznaje i onda on objašnjava da mu je tu informaciju ao njegov bivši komšija Bata Đorđević. Još govori kako su krali privatne automobile od građana i tako dalje. Dakle kaže 200 pripadnika paravojnih formacija od kojih su većina bili Arkanovci, Šešeljevci dok je Frenkijevaca bilo oko 30. Molim vas, šta znate o ovome?"

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Na to pitanje ja mogu da ponovim svoj iskaz da u Đakovici, uostalom i na Kosovu i Metohiji nije bilo nikakvih paravojnih formacija. Kad kažem da nije bilo nikakvih onda nije bilo ni Šešeljevaca, ni Frenkijevaca, ni Araknovaca. To je proizvod njegovog umišljanja, a ko zna iz kojih razloga je on to i rekao. On je to morao meni reći kao komandantu ako je je to bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, pa dobro...

SUDIJA KVON: Generale, da li se onda može reći ako je on rekao da je bilo 200 dobrovoljaca iz Srbije ili nekog drugog mesta...

SVEDOK ĐOŠAN: Nisam vas čuo do kraja, ne znam kako glasi vaš drugi deo pitanja.

SUDIJA KVON: Da li bi bilo tačno ono što je on rekao da je on rekao da je tamo bilo 200 dobrovoljaca? Dakle u području Đakovice?

SVEDOK ĐOŠAN: Dobrovoljaca je drugi pojam od pojma paravojna formacija. I ja sam u jedinici imao dobrovoljce. To su ljudi koji su bili iz rezervnog sastava Vojske Jugoslavije, dobrovoljno se odazvali na mobilizaciju, dolazili i raspoređivani u jedinice Vojske Jugoslavije. Ja sam od njih imao dobrovoljce. Jedan od njih, Ilić Toplica iz sela Lugavčina, poginuo je od terorista. Dobrovoljac nije paravojna formacija. Dobrovoljac je patriota koji se dobrovoljno odazvao na mobilizaciju i došao u jedinicu. Mi smo takve dobrovoljce raspoređivali u jedinicu već prema tome koji je rod vojske služio i zašto je bio osposobljen.

SUDIJA KVON: Koliko ste dobrovoljaca imali u to vreme?

SVEDOK ĐOŠAN: U mojoj brigadi bilo je 53 dobrovoljca koji su doveženi iz Komandande Prištinskog korpusa, dovezao ih je starešina sa kompletnom dokumentacijom i oni su na osnovu onoga šta su služili u vojsci ranije raspoređeni po jedinicama. Veći broj tih dobrovoljaca smo kasnije uputili u druge jedinice, naše vojne, obzirom da su jedinice PVO specifične i da zahtevaju mlađe ljude koji bolje vide i koji znaju da rade na sredstima. Veliki broj dobrovoljaca je kasnije otišao u 125. brigadu na granicu ali su otišli redovnim putem, zvaničnim dokumentima kao što bi otišao svaki vojnik koji je u sastavu vojske. Prema tome nije dobro da se pojam dobrovoljac brka sa pojmom paravojna organizacija ili formacija. Mislim da bi to bila jedna velika nepavda prema tim ljudima koji su se korektno odužili svojoj otadžbini.

SUDIJA KVON: Hvala. Izvolite nastavite gospodine Miloševiću.

SUDIJA BONOMI: Mogu li ja da postavim još jedno pitanje. O istoj toj temi. Čuli smo dokaze da su političke stranke organizovale obezbeđivanje dobrovoljaca. Da li vam je to bilo poznato?

SVEDOK ĐOŠAN: Nije mi bilo poznato.

SUDIJA BONOMI: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, samo da završimo sa ovim pitanjem koje je pokrenuo gospodin Kvon u vezi dobrovoljaca. Da li se osim u toj činjenici da je on dobrovoljno došao a ne regrutovan u vojsku prema vojnoj obavezi nego znači dobrovoljno došao, status njegov na bilo kakav način razlikuje od bilo kog drugog vojnika u jedinici?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ne, on sa time nije uopšte bio privilegovan i imao je sve aktivnosti i obaveze koje je imao svaki vojnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je negde formirana u jedinici neak formacija samo od dobrovoljaca ili su dobrovoljci s obzirom na svoju obučenost raspoređivani u različite jedinice ali ne zajedno?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Svi dobrovoljci su upućivani prema svome rasporedu odnosno prema tome koji je vojni rok služio, koju specijalnost imaju. Prema tome, svaka jedinica imala je dobrovoljce, a ni jedna jedinica nije bila sačinjena isključivo od dobrovoljaca. Čak nigde nije bilo ni jedna trećina dobrovoljaca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala generale. Kad kažete ni jedna trećina znači u vodu koji evo ima na primer 30 ljudi nije moglo bi ti 10 dobrovoljaca.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Nije moglo biti 10 dobrovoljaca. I starešine koje su komandovala bile su isključivo aktivne starešine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački 35 između ostalog kaže: "U hotelu "Paštrik" se mnogo pilo, pa je pukonik ĐOŠAN koji je bio odgovoran za snage u Đakovici pokušao da tome stane u kraj ali mu to nije pošlo za rukom. Jednom je Đošan naredio da zaustavim napijanje ali ja taj nalog nisam izvršio jer je bi to bilo isuviše opano pošto su ljudi u hotelu bili u pijanom stanju i bili su naoružani". Dakle ponovo vas pominje, kaže da se mnogo pilo, da ste mu vi rekli da to prekine ali da on to nije mogao jer su ljudi bili pijani i naoružani.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Postojalo je moje naređenje kao komandanta garnizona o zabrani točenja alkohola. Đakovica je bila specifična po tome što su povremeno vojnici sa Košara dolazili da se jave telefonom kućama dok su još pošte radile. Bilo je pojave da vojnici sednu u hotel ali se u hotelu pilo isključivo bezalkoholno piće. Ovo da dam ja poslao njega, to nije istina. Naravno, ne bih ja iz mnogih razloga poslao njega, ne bih čak hteo ni a ga dovedem u situaciju s obzirom da su znali da je on Albanac da ga izložim neugodnostima. To nije istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On dalje u tački 55 kaže: "Paravojne jedinice je bilo moguće razlikovati od drugih jedinica po oznakama. Na šemi oznaka Belih orlova koje mi je pokazao istražitelj MKS Paolo Stoći, prepoznajem oznaku koju sam video u Meji.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: To nije istina. Ja nikada nisam video ni jednu oznaku osim oznake Vojske Jugoslavije i na policiji osim oznake policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad kad govori o komandi i kontroli on kaže u tački 36: "Sve naoružane grupe, naoružani građani, MUP i

druge su teoretski bile podređene Vojsci Jugoslavije. U druge grupe spadale su grupe poput Šešeljevaca, Frenkijevaca i teritorijalne odbrane. Paravojne grupe nisu bile sklone da se povinuju naredbama Vojske Jugoslavije premda je Vojska Jugoslavije pokušala da to postigne. One su sledile svoje ciljeve. Njihov glavni cilj je bio Velika Srbija kako su je zamišljali i političari koji su ih i formirali". Molim vas, šta možete o tome da kažete?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Pa vidi se je to konstrukcija ustvari da su to verovatno neke reči umetnute ko zna iz čijih glava. Nije bilo ni paravojnih formacija, jasan je bio lanac komandovanja. Jedinice vojske su bile potčinjene vojnom komandantima, jedinice policije policijskim komandantima. Paravojnih formacija nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tačka 39 njegove izjave kaže: "Sledeći ljudi su prisustvovali sastancima koji su se svakodnevno održavali u 8:00 i 18 časova. Znači u 8 i 18 časova. Momčilo Satanojević gradonačelnik, major Nikola Milić, načelnik Vojnog odseka, Sreto Camović piše ali ne verujem da se tako preziva, načelnik DB u Đakovici, rođen u Šeremetu u dolini Cragoj, Miodrag Adamović načelnik MUP-a u Đakovici...

TUŽILAC NAJS: Molim vas spustite, sledeći paragraf na grafoskopu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle nabraja ko je sve bio i onda, upravo sam došao do vašeg imena kada je gospodin Najš intervenisao, Miloš Đošan komandant ARBR Prištinskog korusa u Đakovici. I jedan predstavnik Prištinskog korusa ponekad Lazarević i Jevtović Kotur.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ovo nije istina. Ja sam, moja Komanda, Komanda 52. brigade bila je u kasarni "Metohija". To je ona kasarna koja uopšteno nije gađana i u koju se kasnije uselio italijanski kontigent KFOR-a. U mojoj kasarni je bilo referisanje na kome su prisustvovali moji potčinjeni starešine komande i u tome se, to se može videti iz svih mojih redoavnih borbenih izveštaja i iz referisanja. U kasarni "Devet Jugovića" koja se nalazila na drugom karju grada i gde je bilo izdvojeno komandno mesto, prisustvovali su sastancima komandant, odnosno najčešće načelnih Štaba korpusa, neko iz Komande korpusa, ja kao komandant brigade koji sam bio tu i po potrebi starešine iz određenih rodova Komande Prištinskog korpusa. Nije bilo sastanaka gde su prisustvovali, a pogotovu redovno Camović, ja Camovića nikad nism video ni na jednom referisanju. Povremeno je bio predsednik opštine Đakovica ali samo kad smo raspravljali o garnizonim pitanjima. Ja sam bio komandant garnizona i pojedina pitanje tih garnizonih delatnosti sam radio u sadejsvu sa predsednikom opštine i sa načelnikom MUP-a Đakovica. Ali drugih lica a pogotovu na referisanjima nije bilo. Jer eferisanje je strogo propisana radnja i na nju ne može doći niko ko nije definisan naredjenjem pretpostavljenog. Čak i starešina višeg čina ne može da dođe da prisustvuje ako nije određen naredbom da može da dođe da prisustvuje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ali sad on govori o tim sastancima dakle i kaže u tački 40: "Jednom sam nakon sastanka morao da razdvajam Đošana od Mićunovića pošto su se prepirali. Ne znam oko čega su se prepirali". Dakle on je vas razdvaajo od Mićunovića da se ne pobijete jer ste se prepirali. Kada je tom istom prilikom Đošan ušao samnom u kola, rekao je a

Kovačević i Mićunović rade nedozvoljene stvari i da zatokrivicusvačuju na vojsku. Mićunovićeva jedinica iz redovnog sastava vojske je krajem marta ubila osam civila u selu Deva. To on kaže damu je potvrdio izvesni Peko Đurđević jer je on bio u toj jedinici.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: To je naravno izmišljotina. Zašto bih ja došao u situaciju da se tučem kao komandant garnizona sa starešinom koji meni nije ni potčinjeni. Znači to apsolutno, uostalom to je kršenje vojnih propisa, da sam nešto hteo bilo je i drugih načina da se to reši. Mogao sam narediti da ga uhapsu. Međutim nije istina ni ovo da sam se vozio sa Nik Ferajem kolima, ja sam imao službenog vozača i toja kola koja sam menjao povremeno zavisno od toga u kom sam pravcu išao. Zašto bi mene vozio kapetan kad sam imao svog vozača, vojnika profesionalca koji je to radio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa šta znate o ovome, o ovoj njegovoj tvrdnji kako su vojnici iz te Mićunovićeve jedinice iz rezervnog sastava krajem marta 1999. godine ubili osam civila u selu Deva?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ja ne znam ništa niti sam za to čuo. Niti je ti ko spominjao. Niti, ja bih na tome referisanju koje smo imali znači na izdvojenom komandnom mestu Prištinskog korpusa, to bih morao znati jer je Mićunovićev oder bio potčinjen izdvojenom komandnom mestu Prištinskog korpusa kao što to i nalaže šema obezbeđenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, preskćiću nekoliko. On kaže u tački 41 da ste ga jednom pozvali sa sastanka i rekli mu da jedinicu koja se nalazi u blizini Ljub Bunara treba premestiti u Košare. Potom sam tu informaciju trebao da prenesem Operativnom štabu majoru Zdravku Vinteru. Ta jedinica je bila iz sastava ĐOŠANove brigade.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ja ne znam da li je on tu govorio o mojoj jedinici ili...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Pa zna se tačan sistem komandovanja. Ja ako sam htio premestiti jedinicu ja sam naredio komandantu jedinice da premesti jedinicu. Sistem komandovanja ne takav da sam ja naređivao isključivo komandantima diviziona a komandanti diviziona komandantima baterija. Prema tome nikako nije moglo doći u obzir da ja njega šaljem ako kurira da on prenese moje naređenje. To je jednostavno izmišljeno i ne odgovara istini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački 45 kaže: "Prilikom incidenta u Meju MUP je postavio kontrolne punktove. Prvo da vas pitam, jel' bio neki incident u Meji?"

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ja ne znam ni za kakav incident u Meji. U Meji je bila antiteroristička akcija...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. "MUP je postavio kontrolne punktove pošto je bio u boljoj poziciji da proverava lične karte i odlučuje o tome kome treba dozvoliti da slobodno prođe. Na kontrolnim punktovima MUP je ljudima oduzimao lične karte i novac. Smatra da je MUP verovatno već nameravo da se sveti za ubistvo Pršđevića i četvoricu drugih oficira, da je odabrao područje gde je želeo da se osveti i da je od Vojske Jugoslavije zatražio

pomoć navevši kao razlog da im je potrebno da ih zaštiti od eventualnih napada OVK. I on ne veruje da se u to vreme na području nalazila ijedna jedinica OVK. Šta možete o tome da kažete?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Poznato je da je deo, to sapda u deo Reka bilo veoma mnogo terorista, ja sam o tome juče govorio. To je predeo u kome su teroristi u poslednje vreme izvodili veoma velike aktivnosti između ostalih istina je da su teroristi ubili pet policajaca. Ontu spominje Prašćevića, ja sam Prašćevića poznavo. Znam da nije bio naročito MUP-a ali sam ga poznavao. Ali tu u Meju je bilo isključivo antiteroristička operacija koja je legalna, sa ciljem da se uhvate ubice policajaca. Inače u poslednje vreme tu smo imali mnogo gubitaka, posebno policajaca ali i civila lojalnih, pošto Srba u tom djelu nije bilo mnogo, odnosno Albanaca lojalnih vlastima Republike Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas stavite na grafoskop ovu kartu. Šta pokazuje ta karta generale? Ja sam je sada izvukao iz ovog, iz ovog bajndera, ne mogu da nađem koji je to dokazni predmet, tada ću naći, odnosno koji je to tabulator.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Na ovoj karti je pokazano kako se odvijala antiteroristička akcija u Meji. Pokazan je deo koji se odnosi na moju jedinicu i na drugi motorizovani bataljon. Moja brigada, deo moje brigade je učestvovao u toj akciji sa ciljem da izvrši...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je tabulator 29.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Deo moje jedinice sastava jedne pešadijske čete učestvovao je ovde. To su bila tri voda iz sastava Pozadinskog bataljona. Ja sam juče rekao da su sve moje borbene jedinice bile van Đakovice. Naveo sam mesta gde su ona bila raspoređena. U Đakovici je bio samo Pozadinski bataljon i komandni divizion. To su obe neborbene jedinice. Imale su zadatak da ovde na ovom potezu od trigonometra 478 do kote 442 obezbede da terorističke snage iz ovoga dela ovde koji je obeležen i naziva se Reka, to je pošumljeni deo gde je bilo jako mnogo terorista da ne dođe do prelivanja i da ne pređu u grad Đakovicu odnosno da ne ugroze naše jedinice a evo gde su bile naše jedinice. Ovde je bio jedan moj položaj, bilo je ovde Komandno mesto Trećeg divizionu u reonu Beca ali i ovde Komanda u gradu Đakovica. Moj desnokrilni sused bio je Drugi motorizovani bataljon iz sastava 549 brigade. To je prikazano u ovom delu ovde. Evo ga ovde. Njegov komandant bio je pukovnik Vuković. 113. vono-teritorijalni odred o kome govori Nik Feraj čiji je komandant bio Mićunović je bio u ovom dijelu, znači sasvim daleko i od mene i od Vukovića. Moje jedinice su imale isključiv zadatak da spreče to blokiranje. Da spreče prelivanje. Ja sam lično obišao jedinicu kojom je komandovao major Odak i našao sem ih na mestu gde su bili i raspoređeni. Obzirom, obzirom da teroristi nisu se nalazili u ovom dijelu i da nisu se kretali prema položajima naših jedinica, naše jedinice uopšte nisu ni dolazile u kontakt bilo kakav sa pripadnicima šiptarskih terorističkih snaga. Moje starešine i vojnici nisu čak ni videle ni jednog teroristu. To se može uostalom videti iz izveštaja gde nisu utrošili ni jedan jedini metak. Oni su tu ostali dva dana znači plus i prenoćili i ovde se na ovoj karti vidi da nisu ni pomerili položaje. Ukoliko jedinica pomera položaje to se pokaže na drugačiji način. Evo, na primer ova jedinica ovde je pomerila svoj položaj, evo ovde. Vidite. Znači ona je znači iz ovoga dela pomerila svoj položaj prema severu za kilometar i po. Jedinica koja je bila iz

mog sasatva, znači Pozadinski bataljon, jedna njegova četa pod komandom majora Odaka je bila u tom, e dijelu i to je deo koji se odnosi na Meju što se tiče moje jedinice i o tome koliko sam ja upoznat o tome. S druge strane vam je poznato da je svo vrijeme i to je period najžećih bombardovanja dela oko granice i da smo mi kao jedinica imali mnogo, mnogo važnijih i težih zadataka od ovoga. U krajnjem ovaj ovde potez koji zovemo Reka je trenbalo da bude operativna osnovica za desant odnosno trebalo je biti ono što je Normandija bila za saveznike.

SUDIJA BONOMI: Generale, ko je napravio ovu kartu?

SVEDOK ĐOŠAN: Kartu sam napravio ja zajedno sa majorom Odakom koji je bio komandant te jedinice nakon...

SUDIJA BONOMI: Kada ste to uradili?

SVEDOK ĐOŠAN: Nakon poziva komisije koja je bila formirana da ispita navodne događaje u Meji koja je, na osnovu knjige koja je izašla u izdanju Foruma za demokratiju ili tako. Znači ta karta je pravljenata tada na osnovu izjava podčinjenih komandantata i na osnovu saznanja i dokumentaci je koju mi imao iz toga vremena.

SUDIJA BONOMI: Da li na njoj ima datum koji bi pokazao kada je to napravljeno?

SVEDOK ĐOŠAN: Nema datum ali ja vam mogu reći, pravljenata je onda kada je izjava pisana, znači dan dva posle pisanja izjave. Ja mislim da na izjavi ima tačan datum kad je izjava data.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da preciziram u vezi sa ovim pitanjem koje sam vam postavio: Nike Peraj kaže, ne veruje da se u to vreme na području nalazila ijedna jedinica UČK.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Naravno da je to izmišljotina i da je to najveća, najveća...najveća laž koja se mogla reći. A protiv koga bi se onda angažovale snage Jugoslavije? Civilno stanovništvo nikada nije bila meta ni vojske ni policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kolike su snage OVK u to vreme bile na tom području?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: U to vreme su bile tri brigade OVK na tom području. Ovo je područje veoma pogodno, šumovito i veoma je pogodno za prihvat snaga sa Košara kojije bio u planu tada i bilo je sasvim izvesna akcija, čak je bio i početni uspeh proboja na Košarama. A ovo je bio najkraći put da se snage ukoliko bi uspele da dalje dođu preko Košara dođu u taj reojon i Komanda korpusa je odlučila shvativši situaciju šta bi značilo da dođe do spajanja snaga sa Košara, odnosno terorista kojih je bilo na Košarama preko tri brigade, imali su i podršku artiljerije iz Albanije, a uz to su imale i vatrenu podršku NATO avijacije. A vi znate šta se desi kada se spoje teroristi i avijacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro generale, da idemo dalje. Tačka 46 njegove izjave, on pominje, kaže: "Komandant Vojne bezbednosti Prištinskog korpusa bio je pukovnik Momir Stojanović koji mi je bio dobar prijatelj. Početkom marta 1999. godine Stojanović mi je rekao za plan etničkog čišćenja koji će srpske snage provesti u delo protiv Kosovskih Albanaca u opštini Đakovica". Evo, celu sam vam tačku pročitao, molim vas recite šta znate o tome.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Pukovnik Stojanović je bio načelnik Vojne bezbednosti Prištinskog korpusa i rodom je sa teritorije Đakovica. Takođe je poznato da je Nik Peraj svo vreme bio saradnik Državne službe bezbednosti odnosno Vojne službe bezbednosti. Po tom osnovu on je i upućen u Đakovicu, Nik Peraj. Ja ne mogu da ne kažem da Nik Peraj nije pomogao jedinici u mnogim stvarima time što je rekao posebno u periodu posle slamanja antiterorističke akcije, znači krajem septembra meseca gde još postoji oružje i gde oružje nije vraćeno i on je mnogo, verovatno zadužio Službu bezbednosti i s njima je saradivao. Međutim ja ne verujem, poznajući pukovnika Stojanovića, poznajući sve naše oficire da bi, da je mogao neko takvu monstruožnu ideju da izmisli a pogotovu da je kaže pripadniku naroda koji bi trebao biti uništen. Dođe prosto nelogično da kaže njemu, da je rekao za nekog drugog pada čovek i pomisli ali da kaže Albancu da će svi Albanci, a i on je Albanac, biti očišćeni, to dođe prosto neverovatno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ovde se čuju mnoge neverovatne stvari generale, ali mi ćemo da idemo dalje.

SUDIJA KVON: Dok je još karta na grafoskopu. General je pomenuo izjave u vezi sa ovom kartom, a ova tačka je tabulator 20, tačka 1, a tabulator 29 je njegova izjava. 29 tačka 1 je karta. Ako bi on mogao da nam kakvoj izjavi je reč, o čemu je reč u ovoj izjavi?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ja mogu da vam kažem napamet šta sam ja izjavio. U toj izjave je reč...

SUDIJA KVON: Ne, ne, optuženi treba da postavlja pitanja i na taj način izvoditi iskaz

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi u tabulatoru 29 imate izjavu Komisije za saradnju ekspertsom timu, Komisiju za saradnju sa MKTJ ekspertsom timu. To je izjava od 27.12.2002. godine.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste je našli?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je dejstvo jedinica dana 28.4. 1999. godine, da li je to ta izjava?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ovde ima posebno 27. a posebno 28. jer je Komisija od nas zahtevala da detaljno, po danika, opišemo svoje, znači aktivnosti svoje jedinice. Iako se iz karte vidi da se moja jedinica nije uopšte pomerila, ja sam ipak morao da pišem izjavu za 28. kako bi ta izjava bila

potpuno precizna i kako bi se moglo utvrsiti stanje da li ja govorim istinu ili ne govorim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda samo da bacimo pogled na tabulator 28, u nejemu se nalazi ova izjava koja se odnosi na 27, a u tabulatoru 29 se nalazi izjava koja se odnosi na 28.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste to našli?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jesam.

SUDIJA KVON: Recite mi još jednom, šta je taj ekspertski tim. Kako su oni to sastavljali?

SVEDOK ĐOŠAN: Nisu sastavljali oni, sastavljao sam ja. Ja sam ekspertskom timu sastavio ovu moju izjavu. A ekspertski tim je bi formiran na osnovu pojava određenih pa i ove knjige o nakanadno navodno utvrđenim zločinima na teritoriji Kosova i Metohije. Imajući negativno iskustvo sa Markalam i sa ostalim podvalama koje su to rađene, ekspertski tim je imao zadatak da što pre izvrši, utvrdimo istinu...

SUDIJA KVON: Da, dobro to smo juče čuli. Gospodine Miloševiću, da li je to ona ista grupa koju je general Delić zvao Komisija Vojske Jugoslavije?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo se ovde i zove Komisija za saradnju sa MKTJ. Pretpostavljam da je ista ali ja o toj komisiji ne znam ništa pa ne mogu o tome da vas obavestim ali ovo je ovde naslovljeno Komisiji za saradnju sa MKTJ, pa isod toga piše ekspertski tim. Znači ekspertski tim Komisije. Očigledno je bila formirana Komisija za sardnju sa vama ovde pa onda formirala i svoj ekspertski tim da ustanovi, ako ke uopšte ušlo u transkript ono što je na kraju rekao general u odgovoru na vaše prethodno pitanje istinu. Da, piše tu ušlo je u transkript. Dakle on je uputio komisiji za saradnju, ekspertskom timu.

SVEDOK ĐOŠAN: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne znam, ne vidim ovde engleski prevod, samo a ga pogledam, pretpostavljam da i u engleskom prevodu, da, da, piše "To the Commision (....)" to imate u prevodu.

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte ovo šta ste ovde rekli...

SUDIJA BONOMI: Ja bih želeo nešto reći u moje lično ime. Ja ne vidim nikakve potrebe da ponovo prolazite kroz ove uopštene izjave čiji je autor ovaj svedok. On jednostavno treba da potvrdi da su to tačni opisi događaja koji su se odigrali. Naravno on je već o tome govorio i bez da se služio tim izjavama ali evo, ja sam samo želeo izneti svoje lično mišljenje o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sasvim u redu, gospodine Bonomi, ja neću prolaziti kroz ovo, želeo sam samo da citiram jednu rečenicu. U sredini prvog pasusa vaše izjave od 27-og vi kažete: "U navedenim mestima i okolnim selima teroristi su pored stalnih napada na pripadnike vojske i MUP-a vršili represiju i nad šiptarskim stanovništvom koje se oglušilo o njihov poziva da napuste navedena naselja u cilju stvaranja slike o progonu Šiptara".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: To je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da idemo onda dalje da ne prolazimo kroz izjave, mapa je sastavni deo ovog, to je tabulator 29, tačka 1, kao što je gospodin Kvon maločas i rekao. Molim vas pogledajte sada tačku 49 izjave Nike Peraja, preskočiću ovo sve objašnjenje. Kaže: "Ja sam bio na sastanku kada je planiran pokolju Meji jer se to odvijalo u istoj zgradi u kojoj sam ja bio smešten sa svojom jedinicom zaduženom za bezbednost".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ja nemam kod sebe taj izveštaj ali mogu odgovoriti a to uopšte nije istina. I ne znam uopšte koja je to zgrada i o kakvom se to planiranom pokolju radi. I to je prosto neverovatno da on sada odjedanput kaže da je nešto bilo pa da onda nije on tu bio prisutan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, on je tu bio prisutan. On kaže za sebe: "Ja sam bio na sastanku kada je planiran pokolj u Meji".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: To je prosto neverovatno. Prosto neverovatno da bi neko pozvao njega da prisustvuje dogovoru o pokolju njegovoga naroda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li je uopšte neko pravio takvu vrstu dogovora bez obzira da li bi pozvao Niku Peraja?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Naravno da nije. Ja sam to rekao malopre i mislim da nema potrebe da dodajem još jedanput ali sasvim sigurno nije nikada, ni u jednom slučaju pravljen bilo kakav dogovor ne samo o pokolju nego o bilo kojoj vrsti maltretiranja, progona civilnog stanovništva. Uostalom, oni su bili građani naše zemlje i koja bi normalna i razumna zemlja radila to svom narodu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, molim vas, ovo je sada jedna vrlo važna, važan deo o kome je on posebno svedočio ovde ali ja se neću zadržavati na transkriptu, dovoljno je ovde u izjavi. To je takča 50. Kaže: "Dana 28. aprila 1999. godine, dan nakon što je u Meji i Korenici izvršen pokolj, nalazio sam se u Štabu brigade u domi kulture u Đakovici. Major Zdravko Vinter, to je vaš podređeni?"

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. Moj potčinjeni, pomoćnik za informisanje, Slovenac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dakle major Zdravko Vinter koji je radio u presonalnom odeljenju pripremao je izveštaj za Štab Treće armije u Nišu. U tom izveštaju Vojske Jugoslavije je naveo da je u Korenici ubijeno 74 terorista, a u Meji 68. Tom prilikom bio sam u mogućnosti a preko ramena majora Vintera pročitam deo izveštaja izvršene operacine u kome se spominjalo ubijanje terorista. Vinter je koristio velika slova kaa je kuco izveštaj". Dakle pročitao sam vam celu tačku, major Zdravko Vinter po ovom navodu, on ovo

ponovo kvalifikuje, pokolj u Meji, piše izveštaj i on je preko njegovog ramena video kako u tom izveštaju stoji ubijeno 74 terorista u Meji, 68, odnosno 74 u Korenici, 68 u Meji.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Prvo, pokolja u Meji nije bilo. Drugo, nije moguće da moj potčinjeni major koji se mogao obraćati i pisati jedino meni, da piše komandantu Treće armije. To je treći stepen u odnosi na mene, a u odnosu na njega je četvrti stepen, tako a ni teoretski to nije bilo moguće da on to piše. A s druge strane, on niti je tamo učesvovao, niti je naša jedinica učestvovala u tome, niti je bila zadužena, niti je morala ili imala potrebe da bilo kome izbeštava o tome. Prema tome, sasvim jedan nerealan...i ovo govori i potvrđuje tezu koju sam ja malopre rekao da Nik Peraj nije imao osnovna vojna znanja. Ni jedan oficir ne bi mogao pretpostaviti da piše zvanišan izveštaj nekome ko mi je četvrti pretpostavljeni.

SUDIJA BONOMI: Možda sam propustio taj deo vašeg iskaza, podsetite me molim vas. Da li vi kažete da neki teroristi jesu ubijeni u Meji i Korenici?

SVEDOK ĐOŠAN: Ja nisam rekao to. Niste dobro ona čuli. Ja nisam rekao da su neki teroristi ubijeni u Meji i Korenici. Ja sam rekao gde je učestvovala moja jedinica i rekao sam da mija jedinica nije imala nikakve...

SUDIJA BONOMI: Da, to sam shvatio. Ja ne kažem da ste vi to rekli. Ja samo pokušavam da to razjasnim. Pitam vas dakle da li vi kažete da je bilo terorista ubijenih u Meji i Korenici?

SVEDOK ĐOŠAN: Ja sam rekao da je u Meji i Korenici bilo terorista i a je provedena antiteroristička akcija i rekao sam da moji pripadnici, moje jedinice nisu imali čak nikakav kontakt i nisu čak ni videli teroriste.

SUDIJA BONOMI: Ali nam vi možete reći bez obzira na to da li su neki teroristi tamo ubijeni.

SVEDOK ĐOŠAN: Pa vi od mene tražite da kažem ono što nisam video, a ja sam se ovde zakleo da ću govoriti istinu i samo istinu. Inemam sznanja niti sam imao obavezu da bilo koga o tome obaveštavam, da su moji vojnici ubili teroristu, ja bih onda u mome izveštaju napisao to mom pretpostavljenom. Sve osatlo je van toga.

SUDIJA BONOMI: To sam shvatio. Dakle da li vi kažete da vas niko nije izvesti o tome da li je na jednom od ta dva mesta ubijen bilo kakav terorista?

SVEDOK ĐOŠAN: Mene niko o tome nije izvestio jer ja sam bio komandant garnizona ali garnizoni ne vode operacije i garnizoni kao jedinice na vrše borbane radnje. Oni su vojno-teritirjalni organi zaduženi prvenstveno za organizaciju reda, za snabdevanje stanovništva, za zaštitu stanovništva ali ne učesvuju i ne vode nikakve akcije ili operacije. Ja mislim da se iz moje izjeve nigde to ne vidi da sam ja bilo gde rekao...

SUDIJA BONOMI: Ja i ne kažem da jeste. Ja vam postavljam ta pitanje zato jer ste juče u više navrata rekli, da se nešto dogodilo, ja bih za to morao čuti. Pa zar ovaj slučaj ne spada u tu kategoriju da biste vi za njega morali čuti?

SVEDOK ĐOŠAN: Tako je. Ja bih čuo da se dogodilo. Ja nism čuo i prema tome ja zato o tome ne mogu govoriti.

SUDIJA BONOMI: Da li to znači da što se vas tiče, ni jedan terorista nije ubijen ni na jednoj od tih lokacija?

SVEDOK ĐOŠAN: To znači da meni nije poznato da nije iko ubijen, a što ne znači da nije. Ima mnoge stvari koje se dešavaju a ja za njih ne znam. Možda sad nekog ubijaju u Njujorku ili Vašingtonu a ja ne znam da je on poginuo. Možda primer nije najbolji.

SUDIJA BONOMI: Ja neću to jednostavno ostaviti samo zbog stava koji ste vi zauzeli prema tim pitanjima. Da li vi kažete da ovi događaji o kojima mi sada govorimo nisu bili u vašoj zoni odgovornosti? Sad ste spomenuli Njujork koji očigledno nije u vašoj zoni odgovornosti.

SVEDOK ĐOŠAN: Njujork nije, sigurno. Ja sam na početku rekao, jedinice protivvazdušne odbrane, namaju zonu odgovornosti na zemlji. Ja sam bio na zemlji odgovoran za kompletno Kosovo i Metohiju u protivvazdušnom smislu, a ovo je bio deo zone odgovornosti 125. brigade i 549. brigade. Ja kao komandant brigade PVO nemam nikavu odgovornost za događaje na zemlji. Niti mogu da planiram, niti mogu da izvodim bilo kakve operacije osim onih kad sam lično napadnut, moja jedinica, znači samo odbrebene.

SUDIJA BONOMI: Da li prihvatate da ste juče u više navrata rekli kad vam je govoreno o incidentima koje su opisali drugi svedoci koji se spominju u drugim materjalima, da li prihvatate da ste vi juče u više navrata rekli, to se nije dogodilo jer da se dogodilo ja bih to čuo. Dakle odgovorite samo sa da ili ne da li prihvatate da ste tako nešto rekli u više navrata?

SUDIJA BONOMI: Ja sam rekao za grad Đakovicu, za konkretne događaje kojisu navedeni u konkretnom smislu.

SUDIJA BONOMI: Dobro. Možete li mi sada reći kako to da se ovaj događaj kojim se sada bavimo razlikuje od ovih materjala za koje ste nam vi juče rekli da biste vi zat o znali da se tako nešto dogodilo?

SVEDOK ĐOŠAN: Ja sam rekao, da sam znao, ja bih o tome izvestio moga pretpostavljenog starešinu kao što bi i svaki moj starešina, kao štoje bio obavezan da mene o tome izvesti obzirom da nisam tu učestvovao...

SUDIJA BONOMI: Vi očigledno ili ne razumete moje pitanje ili namreno izbegavate da odgovorite na njega. Moje pitanje je jednostavno. Recite mi po čemu se ovaj incident razlikuje od onih drugih incidenata u Đakovici za koje ste vi rekli da biste za njih sigurno znali? Da li je to zato što to na neki način ne spada u vašu odgovornost ili se to dogodilo u kraju u području koje vi dobro ne

poznajete ili šta? Koja je razlika između ovog incidenta i drugih incidenata zbog koje vi nama ne možete reći da li su ti ljudi ubijeni ili ne?

SVEDOK ĐOŠAN: Ja sam rekao da je vođena antiteroristička akcija, to sam rekao i u antiterorističkim akcijama može, dešava se da ginu ljudi ali o konkretnom slučaju na koji vi očito aludirate, ja ne mogu da kažem zato što me niko nije informisao za mesto Meja, za ono što vi ovde očigledno želite da mi kažete da ja o tome dam svoji izjavu.

SUDIJA BONOMI: Mislim da ne možemo ništa dalje da napravimo u vezi sa ovim. Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Generale, ja želim da vas pitamo to mekoliko ste vi kontakata imali sa Nikom Perajom kada je on služio sa vama?

SVEDOK ĐOŠAN: Nik Peraj je kod mene došao jedno 10 –15 puta obzirom na to da je on bio meni podčinjeni iz trećega reda. Znači on je pre mene mogao doći kod svog načelnika Štaba da referiše njemu, da njega izvesti, on se veoma često i stalno družio sa načelnikom organa bezbednosti za koje sam rekao da je takođe radio ali meni, mene je video jedno 10 puta i to uvek kada mi je referisao po naređenim zadatku a taj naredni zadatak je bio obezbeđenje kasarnske straže. To je vršeno svakih 7 a kasnije nakon 15 dana, znači nakon svakog zadatka on je mene izveštavao. Nik Peraj taj...

SUDIJA KVON: Možete li mi reću uopšteno govoreći kakav ste vi utisak stekli o njegovom karakteru u to vreme? Koliko je on bio pošten, koliko mu se moglo verovati?

SVEDOK ĐOŠAN: Ja sam stekao utisak da je on pošten čovek i da mu se može verovati i da bi on meni rekao tada da se to bilo, on bi mene izvestio da je tada znao o tom događaju.

SUDIJA ROBINSON: A zašto vi onda sada sumnjate u iskaz koji je on dao tokom izvođenja dokaza Tužilaštva?

SVEDOK ĐOŠAN: Sasvim je jasno zašto dvojim. Možda bih i ja na njegovom mestu da živim u Đakovici rekao to isto. Vama je general Delić objašnjavao, a ne treba ni objašnjavati. Sasvim se sigurno zna šta čovek mora reći kada se nalazi u takvoj situaciji. Nik Peraj je taj iskaz najverovatnije dao pod pretnjom ili ucenom. Zato što je postojalo moje naređenje po kome svaki pripadnik brigade, znači od vojnika do oficira mora izvestiti o bilo kome zločinu. On nikoga nije uzvestio a mogao je izvestiti ili svoga načelnika štaba ili mene lično. U tom slučaju stajalo je u mom naređenju da svako može doći kod mene lično da me izvesti. Ako me tada nije izvestio, a znao je, onda nije bio iskren ili tada ili u ovoj situaciji kada je davao izjavu. Ili je tada kršio naređenje i svesno prikrivao navodno zločin koji se desio ili je sada pod pretnjama, ucenama to uradio. Nik Peraj ima troje dece, ko zna u kojim uslovima živi i radi i na neki način, mada ne opravdavam, razumem njegovo stanje.

SUDIJA KVON: Želeo bih da razjasnimo jednu stvar. Generale ĐOŠAN, vi ste rekli sledeće. Vi ste rekli da biste vi znali, da ste vi trebali znati ono što se dogodilo u Đakovici jer bi vam vaši potčinjeni to trebali da kažu. Ja sada gledam ovu kartu i vidim da je selo Meja, selo odmah do Đakovice. Antiteroristička operacija se odigrala i Meji. Ja ne razumem kako to da vi ništa niste čuli o ishodu te operacije. Vi ste morali dobiti nekakav izveštaj, ovakav ili onakav izveštaj o tome.

SVEDOK ĐOŠAN: Da je neko od mojih kako ste sada rekli, moj potčinjeni, niko od ovih koji su u Meji nije moj potčinjeni, nije moj potčinjeni: Drugi bataljon nije potčinjen meni. Potčinjena je jedinica koja je učestvovala u antiterorističkoj operaciji. Bila je znači jedna četa Pozadinskog bataljona, a njen komandant odnosno komandir te čete bio je Odak Zlatko. Ja se nadam da će on doći ovde da svedoči. Prema tome, on je obišao moju jedinicu sa mesta gde je bila postavljena. Gde je bila postavljena nije se čak mogla nivideti Meja. Ona je bila, ko se razume u karte, ona je bila na jednoj uzvisini ispred koje je šuma od koje se nije moglo ni videti. Oni bi me izvestili da su imali kontakte ili dodire bilo kakve. Da su ovde bile moje jedinice, one bi mene morale izvestiti. Komandant Rduogog bataljona nije morao da izveštava mene. Sistem komandovanja je takav da potčinjeni izveštava samo svog komandanta. Ja ne mogu i neću da govorim, da nagađam ono o čemu nemam izveštaj svoga potčinjenoga i o čemu nemam nikakvo saznanje. Znam jedino da je tu bila antiteroristička operacija jer su moji vojnici učestvovali u toj operaciji. Odnosno akciji, operacija je drugi termin.

SUDIJA KVON: Onda u vreme kad ste vi radili ovu kartu, tabulator 29 u okviru rada Komisije, vi ste do tada mogli nešto čuti o tome. I da vi onda sada znate koliko je terorista ubijeno u toj operaciji?

SVEDOK ĐOŠAN: Ja vam kažem kako sam čuo. Čuo sam iz knjige koja je napisana. Znači na osnovu knjige koju je izdala Nataša Kandić, to je prva moja informacija o događajima u Meji i na osnovu toga sam ja pozvan u Komisiju i na osnovu toga smo pisali izveštaj o tome. Moja prva saznanja o navodnom zločinu u Meji dolaze iz te knjige.

SUDIJA KVON: Onda broj ubijenih ljudi, bez obzira na to da li se radi o pripadnicima OVK ili civila, recite nam da li je taj broj tačan?

SVEDOK ĐOŠAN: Ja kad kažem da ne znam da li je bilo, ne mogu da znam ni da li je broj tačan. Veoma je teško ako mi kažete i ja vama tvrdim da ne znam da li je iko ubijen a vi pitate mene da li ja znam da li je taj broj tačan. Mislim da mi je teško odgovoriti čak na to pitanje.

SUDIJA KVON: Mislim da je to najviše što možemo čuti u vezi sa ovim.

SUDIJA BONOMI: Ali a li vi kažete da ne postoji nikakva alternativna verzija ovih događaja koju je ustanovila Komisija, a koja je vama poznata? Kad kažem alternativna mislim na nešto različito od onog što piše u ovoj knjizi koju ste spomenuli.

SVEDOK ĐOŠAN: Kad kažem, ja u alternativne verzije ne verujem. Prema tome ja ne mogu da vam govorim o onome o čemu nemam saznanja. A rekao sam da smo saznali prvi puta na osnovu te knjige.

SUDIJA BONOMI: Ali molim vas, to sam shvatio. Ali vi ovde govorite o knjizi koju je Komisija želela da istraži i ona bilo da diskredituje bilo da potvrdi i kao rezultat tog poduhvata da li je potvrđeno da je tamo ubijen izvestan broj ljudi koji su možda bili teroristi ili to nije potvrđeno. Vi sigurno to znate budući da ste radili sa tom komisijom.

SVEDOK ĐOŠAN: Ta Komisija je ukinuta u onom trenutku kada je upravo počela da radi, dolaskom novog ministra vojske, on je tu Komisiju ukinuo. Motive ne znam ali da je Komisija ostala sigurno bih sada vam ja mogao dati relevantne podatke.

SUDIJA BONOMI: Podsetite me onda, molim vas, ko je bila ta osoba koja je radila sa vama na izradi karata?

SVEDOK ĐOŠAN: Bio je komandant ove jedinice koja je bila, znači moj podčinjeni komandant...

SUDIJA BONOMI: Komandant koje jedinice?

SVEDOK ĐOŠAN: Komandant potukovnik Zlatko Odak, on je tada bio komandir čete iz sastava moje brigade koja je učestvovala a ja sam vam malopre pokazao koja je, na kom mestu je to bilo.

SUDIJA BONOMI: I on nikada nije ustanovio šta se dogodilo, da li je iko u toj operaciji ubijen?

SVEDOK ĐOŠAN: To morate da pitate njega. Ja sam od njega tražio da detaljno opiše...

SUDIJA BONOMI: Molim vas, molim vas. Generale, pa vi ste sigurno u razgovorima koje ste imali sa njim dotakli i pitanje da li je njemu poznato da li su neki teroristi ubijeni u toj operaciji.

SVEDOK ĐOŠAN: Ja sam od njega tražio isključivo da mi da izveštaj da napiše detaljno stanje i položaj naše jedinice.

SUDIJA BONOMI: Znači vi kažete da to vas čan nije uopšte interesovalo, da li su neki ljudi u tom incidentu ubijeni ili ne? Vas to ne interesuje.

SVEDOK ĐOŠAN: Mene interesuje to sada kada se o tome toliko govori. Sada kada sam to pročitao i ja bih vrlo rado da saznam istinu. Ja bih vrlo rado da saznam istinu. Ja neću da kažem da taj događaj mene ne interesuje, on me interesuje što se desio na delu teritorije Kosova i Metohije u našoj jedinici desio. Međutim ja ne mogu vama da govorim o oneome o čemu ja nisam imao, nemam direktna saznanja. A biće mi drago da saznam šta se tamo stvarno desilo.

SUDIJA ROBINSON: Sada idemo na pauzu od 20 minuta.

sudski poslužitelj: Molim vas ustanite.

pauza

sudski poslužitelj: Ustanite molim. Izvolite sesti.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samonešto što meni nije jasno ovde u vezi sa ovim pitanjima koja su vam postavili. Vi ste rekli da je tu bila antiteroristička akcija na tom području. U njoj je učesvovala jedna vaša jedinica. Zadatak te vaše jedinice bila je linija blokade koju ste pokazali na karti. Rekli ste da ta vaša jedinica nije imala borbenih dejstava jer na nju nisu naišli pripadnicibilo koje od ove tri brigade UČK koje su se tamo nalazile po vašem saznanju. Čak ste rekli da ona nije ispalila ni jedan metak pošto nije imala nikakvih borbenih dejstava. I u tom smislu komandant te jedinice vam je podneo izveštaj da nisu imali nikakvih borbenij dejstava i da nisu ispalili ni jedan metak.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jeste, tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, jel' to razlog što vi ne možete da dajete objašnjenja nečega drugog što se ne odnosi na vašu jedinicu?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jeste, ja ne mogu da govoriim o onome o čemu nemam jasna saznanja. Znači to je razlog, ja ne mogu da dajem informacije o onome o čemu nemam jasna i precizna saznanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro generale. Onda ćemo samo još nekoliko stvari u vezi da ovim tvrdnjama koje...Samo još jednu stvar da razjasnim. Vas je pitao gospodin Bonomi kako to da ste juče više puta rekli što je nesumnjivo za ove zločine koji su se navodno dogodili u Đakovici da biste za njih morali znati. Da li možete da objasnite šta je posao komandanta garnizona? Šta je posao garnizona u Đakovici? Govorilo se nekoliko navodnih zločina u Đakovici. Tu je Miloša Gilića, pa naselje Čerim i tako dalje o čemu smo juče prolazili, šta je posao komandanta garnizona u Đakovici? Da li u taj posao spada i da zna celo stanje u tom gradu?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Komandant garnizona ima odgovornost prevenstveno u miru ali u ratu treba da bude informaisan o događajima u onoj meri koliko ima određena saznanja odnosno za događaje u gradu koje može da dobije od načelnika MUP-a, od opštinskih organa vlasti, da snabdeva grad, da obezbeđuje normalno funkcionisanje u gradu u granicama koliko to dozvoljavaju mogućnosti. Komandant garnizona je kod nas uvek dužnost pored svoje redovne dužnosti. To znači, ja sam bio komandant brigade PVO, moj osnovni zadatak je bio borba protiv ciljeva u vazduhu i obezbeđenje moje jedinice. Obzirom da su funkcionisali organi vlasti u gradu Đakovici, ja sam odedio jednog mog starešinu, to je bio major Vinter, Slovenac koji je dugo živeo u gradu Đakovica da povremeno prisustvuje sastancima u garnizonu prvenstveno u cilju obezbeđenja zbrinjavanja civilnog stanovništva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sastancima u garnizonu ili...

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: U garnizonu, znači sastancima u Komandi garnizona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U tački 52 svoje izjave Nike Peraj kaže...

TUŽILAC NAJS: Možemo li da vidimo paragraf 52?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Preskočiću najveći deo ovog paragrafa, samo ono što se odnosi lično na vas. Kaže Đoša nije odobravao operaciju u Korenici i Meji pa je uhapsio Mićunovića zbog njegovog udela u njoj. Međutim Mićunović je u zatvoru ostao sami tri dana, za hapšenje Mićunovića čuo sam od njegovog brata Ace Mićunovića koji je bio vodnik u Vojsci Jugoslavije u Đakovici. Mićunović je pušten zahvaljujući ličnoj inzervenciji Vojislava Šešelja, Željka Ražnatovića zvanog Arkan, ne znam na kom nivou, možda političkom, to mi je rekao Sergej Petrović. Dakle ovde kaže da ste vi uhapsili Mićunovića zbog njegovog udela u ovome što on naziva operacija, odnosno ono što ste vi rekli da se naziva antiteroristička akcija ali nije poenta u ovome. Jeste li vi uhapsili Mićunovića?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Nisam, nisam ni pokušao niti sam imao povod niti ikakvo saznanje da ge je trebalo uhapsiti. Da je takvog povoda ili sumnje bilo, on bi sasvim sigurno bio uhapšen. Ova tvrdnja uopšte nije istinita. A pogotovu nije logična. Prvo tvrdi pokušao uhapsiti, pa onda kaže pušten iz zatvora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ne, on kaže ovde: "Miloš Đošan nije odobravao operaciju u Korenici i Meji pa je uhapsio Mićunovića zbog njegovog udela u njoj".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Miloš Đošan, ja, nisam mogao ni po svojoj funkciji odobravati bilo kakve akcije. Moja odgovornost je bila samo odobravanje odnosno dejstva po ciljevima u vazduhu...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja vas samo pitam jete li uhapsili Mićunovića?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SUDIJA BONOMI: Možete li mi pomoći u vezi s jednom stvari? Da li je on držan u pritvoru?

SVEDOK ĐOŠAN: Nije, meni nije poznato. On je smenjen sa dužnosti, to mi je poznato. Komandanta 113. odreda.

SUDIJA BONOMI: Da li je to bilo odmah nakon antiterorističke operacije?

SVEDOK ĐOŠAN: Nije mi tačno poznat datum počto on nije bio potčinjen meni ali sam kasnije u proveru saznao sa je smenjen u tom periodu. I to razlog je

bio što je slabo obavljao dužnost odnosno nije dobro držao liniju blokade koju je on imao. To se vidi i na ovoj mapi.

SUDIJA BONOMI: A da li je držan u zatvoru nekoliko dana?

SVEDOK ĐOŠAN: Nemam informacija o tome. Mislim da nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački 54 Nik Perak kaže da su Srbi ljude u Meji prskali gasom da bi žrtve pre pogubljenja ošamutili. On kaže: "Doduše u Meji nisam video ni jedan kanister za gas koji bi predstavljao potvrdu za taj navod ali sam uveren da su ih Srbi koristili".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: A i to govori o njegovoj izjavi i njegovom poznavanju situacije. Zašto bi neko nekog na otvorenom prostoru prskao gasom da bi ba ošamutio?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je išta poznato, da je ikad upotrebljavan bilo kakav gas?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Naravno da mi nije poznato, nikada nisam čuo za to. Ovo mi je prva informacija gde se spominje gas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački 71 on kaže da je čuo za incident koji se krajem marta dogodio na adresi Imer Grezda 134a, to je ono što sam vam juče pominjao iako moja saznanja o tom incidentu nisu iz prve ruke, čuo sam da je za njega odgovorna jedna paravojna grupa, Crna ruka koju je predvodio Rajko Pantović. Dakle moje je pitanje da li je postojala neka paravojna grupa Crna Ruka i da li vam je poznato ime Rajko Pantović?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Nije mi poznato ime Rajko Pantović niti mi je poznato i znam sigurno a nije nikakva paravojna formacija bila u Đakovici, na terenu...u Đakovici govorim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački 77 kaže MUP nije imao tenkove već oklopne transportere koje im je dala vojska i koji su obojeni plavom bojom. BOOV-e si imali i vojska i MUP. MUP nije raspolagao pragama jer nisu znali kako se upotrebljavaju. Jedinica pukovnika Đošana je imala BOOV-e, otprilike 30 i prage. On kaže to za vašu jedinicu odnosno svoju jedinicu pošto je on bio u toj vašoj jedinici.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: To je istina. Moja jedinica imala je u naoružanju pragu, BOV i strelu 2M. To su bila oruđa kojima su jedinice bile naoružane i imale onaj zadatak da dejstvuju po ciljevima u vazduhu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su sve protivavionska oruđa?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, protivavionska oruđa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala vam. Svedok Džavahire Šila je ovde izjavila da su 14.4. 1999. godine mešovite srpske snage ušle u Nivokaz, opština Đakovica, da su ulazile u albanske kuće dajući ljudima pet minuta da ih napuste, da se formirao konvoj koji je išao ka Đakovici, da je policija napala ljude, neke ljude u konvoju i govorila im da idu za Albaniji, da izbeglicama nije dopušteno da napuste putanju kojom su se kretali prema

Prizrenu i koja je bila zaobilazna putanja do granice. Da li imate neka saznanja o tome?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ne, nemam nikakva saznanja o tome i ne verujem da je to istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ona dalje kaže da je konvoj zasustavljen...

SUDIJA BONOMI: Da bi mi bilo jasno, kako vi možete to da kažete? Na koji način je to drugačije od vašg stava u odnosu na antiterorističku operaciju?

SVEDOK ĐOŠAN: Ako ste dobro pratili ovde se govori da su pripadnici Vojske Jugoslavije ulazili i da se radi o gospođi, odnosno svedokinji da je neko od pripadnika Vojske Jugoslavije ili MUP-a ušao u kuću i naredio im da se sele. Ja nisam rekao da nije bilo antiterorističkih akcija ali poznam i vojsku i policiju i tvrdim iz onoga što sam dole da njima vidio i upoznat sam da nikada nisu radili protiv civilnog stanovništva. Ja pretpostavljam da je vaša, da je svedokinja civil.

SUDIJA BONOMI: Dakle vi to zasnivate na svojim vlastitim gledištima o integriteu vojske i policije i ni na čemu drugim?

SVEDOK ĐOŠAN: Zasnivam na poznavanju moje jedinice i vojske u kojoj sam bio i policije sa kojom sam dole srađivao stalno i znam da tako nije bilo. Na tome zasnivam to. Ja sam dole bio i poznam ljude sa kojima sam radio.

SUDIJA BONOMI: Hvala vam.

TUŽILAC NAJS: Prvo, nisam siguran da li optuženi citira iz nekog ranijeg iskaza svedočenja ili iz dokaznog predmeta. Ako je to dokazni predmet, onda je to dokazni predmet 270 ili 270A, redigovana verzija izjave ali ponovo bi ta izjava trebalo da bude stavljena na respolaganje svim stranama jer se iz nje citira. Posebno tom brzinom.

SUDIJA ROBINSON: Tako je. Gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da da mi niste davali takva uputstva, ja ću se ubuduće truditi da to vam pripemim ali ja sam do sad citirao gospodine Robinson, mnogo puta izjave svedoka i nije bilo zahteva da te izjave stavljam na grafoskop i delim i tako dalje. Ovo je bar stoti put sa citiram izjave svedoka. Mogu li da nastavim?

SUDIJA ROBINSON: Izvolite nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ona dalje kaže a je konvoj zaustavljen blizu mosta Bistražin, da su je srpske snage odvojile od konvoja i da je konvoj kasnije, da su se srpske snage odvojile od konvoja, a kasnije konvoj bio pogođen od strane NATO bombe. A ubrzo posle toga, tri niskoletuća aviona koji su nosili srpske zastave iznad njihovih glava i bombardovale konvoj sedam puta i ubili 70 do 80 ljudi. Dakle Bistaržin, šta se desilo, da li znate to?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Meni je ova izjava svedokinje prosto smešna. Međutim, u Bistražinu ja sam imao svoju jedinicu, to je bila jedinica za čuvanje takozvanog Terzinskog mosta koji se nalazi u Bistražinu iz sastava komadnog divizionu i ona je vršila samo maskiranje i zadimljavanje toga mosta. U navedenom događaju moji ljudi nisu bili prisutni i nisu lično videli kada je bio napad avijacije na to mesto kod Bistražina. O tome da su pripadnici vojske pratili civile, to nema ni govora. A još je smešnija izjava da je videla, da je bila u koloni i da je brojala naoade sroske avijacije...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo jedno pitanje u vezi s tim. Da li su naši avioni uopšte leteli u to vreme?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Pa svedokinja je očigledno potcenila NATO avijaciju. Naši avioni posle petog dana rata nisu mogli da polete ni jedan više. Koja bi to bila hrabrost i kakve bi to NATO snage bile ako bi naša avijacija mogla doći do Đakovice i još sedam puta da dejstvuje po koloni ili tri puta koliko je ona izjavila. I još ukoloni da bude da broji i vidi oznake.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, u to ne ulazim šta je neko mogao da vidim, pitanje...

SUDIJA BONOMI: Da, tako je. U vezi sa ranijom poentom koju ste izneli da u pratnji kolone nisu išli srpski vojnici ili vojnici Vojske Jugoslavije, kako to znate?

SVEDOK ĐOŠAN: Pa znam da vojska u to vreme najžešće NATO agresije imala izuzetno krupne zadatke odbrane od NATO avijacije. A NATO avijacija je dejstvovala i po kolonama. Prema tome, ko bi bio, koji komandant bi uputio svoje vojnike da prati kolonu koja je mogla biti i vidi se ovde da je postala meta NATO avijacije.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Miloševiću, ja lično ne vidim nikakvu korist u tome što se traži logična analiza situacije od ovog svedoka. Sa stanovišta njegovih opštih stavova o integritetu vojske i policije. Mislim da moramo da čujemo iskaz o njegovim saznanjima o tim okolnostima, a upravo iz tog razloga veliki deo ovog najnovijeg iskaza je bez ikakvog smisla.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odmah ću vam objasniti u čemu je smisao gospodine Bonomi. Generale, da li ste vi s obzirom na svoju funkciju komandanta protivvazdušne odbrane na toj teritoriji službeno morali biti obavesteni ako leti bilo koji naš avion?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ja bih morao biti, neko bi mi morao javiti kako ne bi naš avion bio oboren od naših snaga. Prema tome da je bio, a je bilo koji avion poleteo , prvo bih ja to morao znati. A ja nikakvu informaciju o tome nisam imao.

SUDIJA BONOMI: Moj komentar, ako ste ga slušali se nije odnosio na iskaz o tri aviona i ja to smatram relevantnim komentarom.

TUŽILAC NAJS: Sada sam našao izjave svedoka a ako će optuženi nastaviti da postavlja pitanja na osnovu tih izjava, onda molim a mi kaže na koji paragraf

se odnose ta pitanja izjavama svedoka i o koje dve izjave je reč tako da možemo da ih stavimo na grafoskop.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, koji je paragraf taj na koji ste se pozivali?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nemam više pitanja u vezi sa ovim izjavama, prema tome neću da nastavim, moram da štedim vreme. Generale, samo neke konkretne događaje iz marta 1999. godine. Imam u vidu neak dokumenta koja ste sami doneli. Među vašim dokumentima je i vaš ratni dnevnik. Molim vas da pogliamo neke najkarakterističnije događaje iz 1999. godine. Dakle iz marta koje ste vi notirali u vašem ratnom dnevniku. To je tabulator 6.

TUŽILAC NAJS: Da bismo znali ispravan redosled pošto gledamo neke od tabulatora koji nisu uvedeni kao dokazni predmeti, mogu li a ponovim svoj stav da u vezi sa svim dokumentima Vojske Jugoslavije ja sam od Pretresnog veća tražio da se ne uvode već da se sačeka kraj ispitivanja svedoka i mislim da se Pretresno veće na taj našin i bavilo ranije. Kakva god da bude odluka Pretresnog veća u vezi sa usvajanjem dokumenata o Vojsci Jugoslavije želim da podsetim Pretresno veće na dosadašnju praksu jer tabulatori 28 i 29 bi mogli da spadaju u drugu kategoriju jer je reč o kartama i drugim dokumentima.

SUDIJA BONOMI: Možda nije bitno a je u pitanju Komisija Vojske Jugoslavije jer u vezi sa ovom konkretnom kartom svedok je rekao da je on bio jedan od te dvojice ljudi koji su napravili tu kartu.

TUŽILAC NAJS: Da, u pravu ste, to može biti druga osnova za prihvatljivost ovih dokumenata na osnovu prakse Pretresnog veća u odnosu na same izjave ali u svakom slučaju da bismo izbegli probleme prilikom bavljenja dokaznim predmetima mislim da bi bilo dobro da se time pozabavimo odmah.

SUDIJA ROBINSON: Pa da bismo raščistili pitanje dokaznih predmeta mi ćemo usvojiti tabulatore 4 i 4.1., tabulator 29 i 29.1 i tabulator 28. Pravilno je reći tabulatori 4 i 4A, a ne 4 i 4.1. Izvolite gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, molim vas da vodite računa da vrlo kratko samo ukažete na sadržaj ovog vašeg ratnog dnevnika, dakle da uopšte ne gubimo mnogo vremena. Šta se iznjega vidi. Vi imate ovde prvi dan rata, pa onda dalje nekoliko dana uzetih više za ilustraciju kako je izleao vaš ratni dnevnik i šta on sadrži. Najkraće samo, molim vas, da ne gubimo vreme.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Od prvog dana rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro. Imate prvi, pa šesti, pa sedmi pa izvukli ste osmi i tako dalje, više dana ste izvukli ali ja bih vas molio da ne prolazimo preko savkog dana, da kažete samo neke najosnovnije stvari o tome da bi mogli da idemo dalje. Ratni dnevnik smo dali ovde dakle i u originali a ima i prevod.

TUŽILAC NAJS: U vezi sa tim zadnjim zapažanjem, nema sumnje da je celi dokument na raspolaganju i ako bismo mogli da ga dobijemo bili bismo u mogućnosti da pogliamo celi dokument a ne samo odlomke preko noći.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li je taj celi dokument tu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: E pa sad to moram da pitam, to moram a pitam svedoka, ja ne verujem da je ceo dokument ovde jer je ovde samo nekoliko dato u izvodu, pretpostavlja sam da vas ne interesuje celi dokument ali...

SUDIJA ROBINSON: Generale, šta imate ovde sa sobom?

SVEDOK ĐOŠAN: Imam delove dnevnika, pojedine dane iz pojedinih perioda.

SUDIJA BONOMI: Zašto nemate sa sobom celi dnevnik?

SVEDOK ĐOŠAN: Pa to je u dogovoru sa pravnim savetnikom gospodina Miloševića. Mogao sam doneti celi dnevnik, sasvim normalno da je on obezbedio da dođe iz arhive.

SUDIJA BONOMI: Nemate ga ni sa sobom u hotelu?

SVEDOK ĐOŠAN: Da ga imam u hotelu imali bi ga i vi ovde.

TUŽILAC NAJS: Pretresno veće će odmah shvatiti u vezi sa prethodnim pitanjem koje je pokrenuto to je da ono što se vidi u verziji na engleskom a to su stranice 2 i 3 su upisi koji nedostaju i mi možemo samo da pogledamo onda materijal koji nam je na raspolaganju, samo u redosledu datuma koji su nam na raspolaganju i zapamtiti ih za postavljane pitanja kasnije. To je zaista nesretna okolnost jer prilikom unakrsnog ispitivanja prethodnog svedoka kada je Pretresno veće želelo a vidi ratni dnevnik koji je bio jedan od suštinski važnih dokumenata za Tužilaštvo, to je doneto samo u uzorcima.

SUDIJA BONOMI: Da li je ovo dokument koji je tražen u bilo kojoj fazi?

TUŽILAC NAJS: Ne, koliko sam shvatio to je bilo u našem širem zahtavu ali onda kada je taj zahtev redefinisano onda je to izbačeno iz spiska ali mogu to da proverim ali u svakom slučaju ako se koristi u glavnom ispitivanju to je nešto što nam je potrebno za unakrsno ispitivanje i mislimo da je to od vitalnog značaja ukoliko to svedok uvodi tokom glavnog ispitivanja.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Đošan, da li ratnidnevnici ostaju kod vojske nakon što se penzionišete?

SVEDOK ĐOŠAN: Odlaze u arhivu kao i svi ostali dokumenti iz određenog perioda.

SUDIJA BONOMI: Pa kako ste uspeli da dobijete ove odlomke iz dnevnika?

SVEDOK ĐOŠAN: Preko savetnika, preko savetnika gospodina Miloševića, advokata Zdenka Tomanovića.

SUDIJA BONOMI: Da li je on jednostavno odabrao delova za koje je želeo da ih donesete?

SVEDOK ĐOŠAN: Ne. Zajedno smo odabrali. Rekao je izaberite nekoliko, ja sam smatrao da je prvi dan veoma važen u početku svakog rata, pa i ovoga.

SUDIJA BONOMI: Hvala vam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo da bude jasno. Gospodin Tomanović je zvaničnim pismom tražio predsednik arhive da se da ratni dnevnik svedoka da bi mogao da bude ovde prezentiran i dobio ga i napravio selekciju sa svedokom da se vidi kako to izgleda. Ako je vama potrebno da se dostavi ceo ratni dnevnik, zamoliću gospodina Tomanovića da pribavi istim putem na formalan način ceo ratni dnevnik generala Đošana odnosno tu piše, Komanda...

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: 52. ariljerijsko raketene...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: raketno artiljerijske brigade Protivvazdušne odbrane, ratni dnevnik. To je štampano na naslovnoj strani koju vidite ovde u fotokopiji. Uzet je jedan pregršt primera iz ratnog dnevnika. Ali ako je potrebno gospodinu Najsu da ima ceo, vrlo ćemo rado da pomognemo da se on nađe u celini, da može da ga čita u celini.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, u ovim okolnostima, da. Mislim da bi postupku koristilo i olakšalo ga ako bise nam nabavili celi ratni dnevnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Preuzeću tu obavezu da vam bude nabavljen ceo ratni dnevnik. Generale, pošto smo uzeli dakle ovo kao jedan predmet koji treba da pokaže kako izgleda ratni dnevnik, šta se vodi, pošto je vaša jedinica specifična, bavi se protivvazdušnom odbranom, a ne pitanjima na teritoriji, ko vodi ratni dnevnik?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ratni dnevnik vodi operativni dežurni u Komandi odnosno u Štabu brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se unosi prema propisima u ratni dnevnik?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Po propisima se unose najvažniji događaji u toku dana. Posebno se unose gubici, dejstva, unose se važni događaji koji imaju značaja za rad jedinice, referisanja pojedina, ključna i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pokažite to evo na primeru prvog dana rata.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Evo, prvi dan, znači kasarna "Metohija" u 03:45, telegram od Prištinskog korpusa u vezi proglašenja neposredne ratne opasnosti. I odmah sad dolaze radnje koje je kao komandant preuzimam. Pozivam sve komandire odnosno komandante jedinica i izdajem zadatke, pa kažem: "Komandir čete veze da posedne naređene reone i da podesi vezu za rad u ratnim uslovima". Dalje naređujem rad Centra za veze u drugim okolnostima,

naređujem da se veze premeste u pokretni centar, dalje načelniku Štaba koji komanduje Štabom dajem zadatke pa kažem da se pripremni pokretna ekipa za popravku sa motornim vozilima, da se naredi za izviđanje sa novih vatrenih položaja, da se izuzme hrana za naredni period...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, treba da uputite svedoka na one delove dnevnika koji su relevantni za ovaj *Predmet*. Mi nismo zainteresovani za opšte informacije koje se nalaze u dnevniku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo su gospodine Robinson specifične informacije koje se odnose na njegovu brigadu. Malopre sam pitao svedoka šta se unosi, rekao je svi važniji događaji. To su informacije o tome šta oni rade, kako se izdaju naređenja, ko ih prima i tako dalje.

SVEDOK ĐOŠAN: Evo, ja imam jedan veoma važan događaj. U 20:00 časova izvršen vazdušni udar po ciljevima na zemlji, u Đakovici, to je informacija koju mi je javio operativni dežurni MUP-a, znači u Operativni centar brigade je stigla informacija.

SUDIJA ROBINSON: Da, upravo sam tako mislio, na takvu vrstu događaja.

SVEDOK ĐOŠAN: To je važan događaj i dalje proizilaze aktivnosti koje sam ja naredio i stoga da se izvrši premeštanje iz dotadašnje lokacije. Evo, možemo ići dalje: "Dejstvom avijacije pogođen magacin municije u kasarni "Devet Jugovića", znači to je naša kasarna u Đakovici, pa onda dejsvo male grupe aviona na karaulu "Morina", pa više krstarećih raketa lansirano sa Jadrana, odnosno preko pravca Jadrana u unutrašnjost, pa onda ima oborena jedna krstareća raketa u reonu Žuba, pa imamo više pojedinačnih aviona od kojih je jedan dejstvovao po kasarni "Devet Jugovića", pa onda imamo, evo, prvi gubici koji su bili u brigadi, to je bilo 31.3. kad su poginuli vojnici Cimballević Đorđe i vojnik...

SUDIJA KVON: Ne mogu to da pronađem.

SVEDOK ĐOŠAN: To je 31.3. 1999. godine, osmi dan rata.

SUDIJA KVON: Na 4. stranici na engleskom.

SVEDOK ĐOŠAN: I ovde sada opisuje kad je bilo, kako su poginuli i ovde samo piše da se posebno istakao potpukovnik Ilić Drago u spašavanju tiv vojnika koji nažalost nisu mogli biti spašeni, da je radar potpuno uništen, da je izgoreo i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pre toga imate petog dana rata sve ubeleženo u minut, kad je koji avion naišao, više pojedinačnih grupnih ciljeva aviona u dva navrata, svetleće rakete, tri male grupe aviona, pa opet jedan avion, pa više krstarećih raketa pa velika grupa neprijateljskih aviona, sve je to znači 03:05, 05:15, 07:35, 16:42, 43, 17:45, 21:55, 21:56, 22:01. i tako dalje, tačno po satima i minutima o napadima aviona. To je dakle ovo što se u ratnom dnevniku sve vodi.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS: Malo sam se izgubio u vezi sa ovim poslednjim. Ne znam tačno iz čega optuženi sada čita.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo sad što sam čitao je bio 28.3.1999. godine, peti dan rata gde se vidi po satu i minutu kada su koji napadi i tako dalje.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Evo, ja mogu da vam to pročitam detaljno...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nema potrebe da čitate detaljno. Imate li još nešto na karakteristično u vezi sa ovim ratnim dnevnikom, a dostavićemo ceo dnevnik.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Nema. Uglavnom sadrži ovakve detalje i detalje koji su važni za jedinicu znači gubitke, dejstva naša, dejstva neprijatelja, napadi terorista na naše jedinice, pogobije naših vojnika u toku rata od strane terorista i sve ono gde su bili određani događaji sa smrtnim ishodom, sa ranjavanjima, sa velikim gubicima materijalnih sredstava, sa aktivnostima jedinica koje odudaraju od nekih svakodnevnih aktivnosti. A mi smo osim toga slali svakodnevno redovne borbene izveštaje, pretpostavljenoj komandi gde smo po određenom obrascu izveštavali ih o stanju jedinice koji se u dobrom delu poklapaju sa ratnim dnevnikom.

SUDIJA BONOMI: Možete li ovde da mi pokažete jedan primer gde je u tom periodu zabeležen kontakt sa teroristima?

SVEDOK ĐOŠAN: U ovom periodu morao bih potražiti jer, ako bude vremena ja ću vam u pauzi potražiti i reći vam tačno kada je bilo dejstvo terorista na jednu našu jedinicu koja je bila stacionirana u rjonu Rezina. Sad trenutno moram da tražim pošto na više mesta ima ovih izvoda iz dnevnika.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, vi ste dali izjavu Komisiji za sardnju sa ovom institucijim 28.12.2002. godine. Na šta se odnosi ta izjava?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Samo a nađem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vam je tabulator 7.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ovde se radi o dejstvu jedinice 24.3. upravo na dan kada je počeo rat. To je moja izjava, a uglavnom je tražilo se od mene objašnjenje u vezi navodnih dejstava u Katoličkoj ulici u Đakovici. A Katolička ulica se nalazi ispod Čabraka i ja sam ovde opisao, a mislim da sam juče o tome govorio kako se desilo odnosno šta smo mi u tom trenutku zapazili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi govorite o tome kako je stradala ta Katolička ulica i ova navedena Hadun džamija, o drugim razaranjima po gradu...

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ni jedna benzinska stanica u Đakovici nije ostala cela i kao sekundarni efekti pogoda i rušenja vojnih i civilnih objekata.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vaš saborac major Zlatko Odak je dao izjavu 26.12.1999. godine. On je bio vama potčinjeni?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. On je bio komandant bataljona i bio je zadužen za logistiku. Sa početkom agresije morali smo izvući sva sredstva iz materijalne rezerve iz kasarne "Devet Jugovića" koja je prva napadnuta. On se tih dana bavio tom zadatkom. To inače jeste zadatak logističkog bataljona i on je izjavio. ovde je njegova izjava, kako je, šta je vidio, šta je doživio, šta je vidio, ako vam treba ja mogu da čitam, ima ovde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nema potrebe. Evo, pročitacu na primer samo citat koji se nadam da je on objektivno rekao, kaže: "Ne mogu da tvrdim da je NATO namerno gađao Hadum džamiju i ostale civilne objekte, možda se radi o nepreciznosti ili nemarnosti pilota" ali on je to sve gledao. Dakle on neće da ide tako daleko da tvrdi da su oni namerno bombardovali džamiju i civilne objekte, da se možda radi o nepreciznosti ali je nesumnivo dakle šta je uzrok ovih razaranja.

SUDIJA KVN: Je li to tabulator 8?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U tabulatoru 8 prethodni pasus on kaže, tu je ovaj citat koji sam ja maločas pročitao, kaže: "Ne mogu da tvrdim da je NATO namerno gađao Hadum džamiju i ostale civilne objekte, možda se radi o nepreciznosti ili nemarnosti pilota". Mogu li dalje da idem gospodine Kvn?

SUDIJA KVN: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 26.3.1999. godine vi ste doneli naređenje koje se odnosi na preduzimanje mera u slučaju bombardovanja. Kojim naređujete da se spreči prodor NATO snaga na pravcima napada i da se spreči povreda teritorije u zoni odgovornosti. To je vaše naređenje u tabulatoru 9.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jeste, vidim to je. To je naređenje koje sam ja napisao, a na osnovu naređenja Komande Prištinskog korpusa. Ono je naravno prilagođeno mojoj brigadi i zadacima koji proizilaze iz tog naređenja i znači prvo sprečiti prodor NATO snaga na pravcima napada i sprečiti povredu teritorije Savezne Republike Jugoslavije u zoni odgovornosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, nećemo sve citirati. Ovde na kraju ove prve strane, "sprečiti spajanje šiptarsko terorističkih snaga sa vazдушnim desantima NATO".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, to je upravo ono o čemu sam ja govorio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je u vašem naređenju.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda se dalje u tački 4, između ostalog kaže: "Sprečavanje divrzantsko terorističkih dejstava na komande jedinice..."

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tačka 4 glasi: "Posle prvih udara prioriteta su zbrinjavanje povređenih, sprečavanje panike, dezerterstva, sprečavanje pojedinaca, grupa da subverzivno deluju..."

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte, rekli ste "sprečavanje panike i dezerterstva" niste došli do kraja, piše i "kriminalnih radnji"

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: I kriminalnih radnji, sprečavanje pojedinaca, grupa da subverzivno podrivačkim ponašanjem rabiju jedinicu posebno glasinama o neposlušnosti. Sprečavanje terorističko-diverzantskih dejstava na omande i jedinice...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. I tako dalje.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: I tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Samo jedan momenat. Vi ste 27.12. 2002. godine dali izjavu Komisiji za saradnju koja se odnosi na dejstvo vaše jedinice na dan 1.4.1999. godine i koja se odnosi na navodne zločine u Čerimu. Ona je data pismeno, prevedena je. Da li je to vaša izjava i da li je ona u skladu sa ovim što, o čemu ste vi govorili?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je, ovu izjavu sam napisao ja, znači Komisiji na osnovu njihovog zahteva, a na osnovu navodnog zločina u Čerimu. Ja sam to obrzložio i ovde napisao i potisao. I naveo sam ljude koji to mogu potvrditi i koji su bili isto tako, a ja sam se toga trenutka nalazio na 500 metara daleko od Čerima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali vi imate i vašeg komandanta Trećeg divizionu Duška Vukašinića koji se nalazio u objektu vinarski podrum u neposrednoj blizini.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. I on je dao izjavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji takođe nisu uočili ništa i to ste sadržali.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Njegova izjava je, to je komandant vašeg divizionu.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. Komandant Trećeg divizionu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je to dokument koji se nalazi u tabulatoru 11?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jeste, to je njegova izjava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U tabulatoru 11A je izjava koju je dao Zlatko Odak koga ste takođe pominjali, isto tako on kaže da je put do sela Ljub Bunar koji vodi do naselja Đerim potpuno pust da je mračno i da

nikoga nisu sreli. On je poginule vojnike dovezao u garnizon, u garnizonu ambulantu.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: I ja sam prošao tim putem u to vreme, isto tako mogu potvrditi da je taj put bio slobodan, da je bilo mračno, da se ništa nije videlo...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala. U tabulatoru 12 postoji vaše naređenje od 2. aprila 1999. godine. Na šta se odnosi to vaše naređenje generale?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Naređenje se odnosi na primenu pravila Međunarodnog ratnog prava. Ja sam tu naredio da sve jedinice i svi pripadnici jedinice moraju imati sa sobom podsetnik za pripadnike Vojske Jugoslavije. Ovo je moj podsetnik koji sam ja kao komandant imao sa sobom i svi pripadnici jedinice su takav podsetnik morali imati. I osim toga napisao sam da lica koja krše pravila Međunarodnog ratnog prava, komandanti jedinica će odmah po saznanju preduzeti energične mere i dosataviti izveštaj Komandi brigade. A načelnici organa bezbednosti i Vojne policije će odmah protiv takvih lica preduzeti mere gonjenja i predati ih nadležnom Vojnom sudu. Koji je već bi oformiran i radio u Prištini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro...

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: I ovde sam još napisao, izvinjavam se "Sa naređenjem upoznati sve pripadnike brigade, a za njegovo sprovođenje odgovorni su načelnik Štaba, moji pomoćnici i komandanti jedinica".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala generale. U tabulatoru broj 13, to je opet vaša neka naredba, šta ona sadrži?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ona sadrži stanje brigade u tom periodu. Ja sam juče objašnjavao kako i gde je bila razmeštena brigada do 9. aprila i pre toga. Ovo se radi o 6. aprilu i ovde su pokazane gde se koje jedinice nalaze. I kaže "Prva četa Prvog divizionu, nalazi se u Skivijanima", pa kaže: "Druga baterija Drugog divizionu u rejonu Čabrata..."

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to ne moramo da objašnjavamo. Da li to znači da svaki put kad bilo koja vaša jedinica menja lokaciju, vi morate to da naredite?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je. Ja sam naređivao. Nijedan pokret jedinica osim u užem krugu koji sapda u maskiranje i sakrivanje, komandanti divizionu su morali tražaiti moje odobrenje. Kao što sam i ja morao tražiti odobrenje od komandanta Korpusa za premeštanje mojih jedinica i mog Komandnog mesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li se u tabulatoru 14 ponovo govori o premeštanju jedinica?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Posedanju novih reona i tako dalje?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jeste upravo je to. Ja sam sada naredio komandantu divizionu sa izvrši premeštanje svojih jedinica na druge lokacije. Ovo je konkretno naređenje komandantu Trećeg divizionu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala generale. Šta se desilo 9. aprila u reonu Đakovice?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: 9. aprila je bio napad na Košare. Tom prilikom su šiptarski teroristi potpomognuti snagom artiljerije iz Albanije napali na naše granične jedinice u rejonu Košare i tada su poginuli i neki moji vojnici koji su bili u sastavu jedne borbene grupe 125. brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tada dejstvovala i NATO avijacija?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Naravno. NATO avijacija je svo vreme to pratila i kad sam juče ja pokazivao na onom pregledu, videlo se kako je intenzitet NATO avijacije se uvek poklapao sa određenim kritičnim trenutcima u okviru napada terorista.

SUDIJA ROBINSON: Dajte nam molim vas nešto više detalja o tome. Šta tačno mislite kad kažete da je NATO avijacija sve to pratila?

SVEDOK ĐOŠAN: Ja sam vam pokazivao juče, mogu pokazai ponovo da su dejstva naravno avijacije, posebno aviona A-10, jurišnika koji je specifično građen za podršku jedinica, dejstvovao najviše u rejonu Košara i u prigraničnom predjelu. Znači dejstvovao sa naše strane, dejstvovao po našim snagama. Sa teritorije naše zemlje je dejstvovao praktički u leđa našim jedinicama.

SUDIJA ROBINSON: Jesu li ti avioni bacili neke bombe?

SVEDOK ĐOŠAN: I bombe i rakete. I topovska zrna, zavisi čime je određeni avion bio naoružan.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi o tome govorite i u svojoj knjizi koja se nalazi u tabulatoru 2 koji smo gledali juče?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, ja sam to opisao u svojoj knjizi jer je u tom trenutku poginuo jedan od mojih vojnika, a jedan ofisir ranjen i jedan vojnici poginuo takođe. I ja sam to opisao u svojoj knjizi i ja vam mogu da pročitam ukoliko želite odlomke iz te knjige.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja ću samo da vam skrenem pažnju na jedan deo, pa ako vi smatrate da je potrebno još posebno da nešto dodate zamoliću vas da to učinite, ali vi govorite, to je na stranici 149 vaše knjige, citiraću: "Napad na Košare sa teritorije Albanije bio je sve žešći. Neprijatelj se oslanjao na artiljerijsku podršku vojske Albanije i vatrenu podršku avijacije NATO".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Znači borci na Košarama nalazili su se prosti urakleni na vrhovima Prokletija. Iz rejona Albanije Bajram Curija dejstvovala je artiljerija Vojske Republike Albanije, a sa leđa, sa teritorije

Metohije, iz vazduha, dejstvovala je avijacija NATO. I tu je najviše ovaj čuveni avion A-10 tip korišćen.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je. To je istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ovde na stranici 186 kad smo već na ovom tabulatoru govorite u sredini strane: "Prvi napad avijacije na kolonu šiptarskih izbeglica dogodio se u naselju Mejač, 14. aprila oko 14 časova. Napravljen je pravi pokolj sa zgarištem. Nije bilo daleko od našeg položaja u reonu Čabrata".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, ja sam bio očevidac toga događaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda kaže: "Proveri o čemu se radi, uputi ekipu u pomoć nastradalima pa me detalno izvesti, naredio mi je komandant Korpusa".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, čim se čulo za taj napad, komandant Korpusa me je pozvao, naredio mi da na lice mesta odem, da proverim da li se može ukazati pomoć i da ga izvetim očemu se radi. Ja sam otišao na to mesto i video sam. Ja sam to u ovoj knjizi opisao detaljno. Nažalost mi nismo imali kameru da snimamo to, moja jedinica nije imala, u Đakovici nije bio studio, a ja sam ovo detaljno opisao. Međutim nakon toga došli su snimatelki, ja mislim da postoje snimci o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, postoje ali vi ste odmah tu otišli na lice mesta.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, otišao sam odmah, još se dim dizao iz mrtvih tela i još se obrušavala zemlja u kratere koje su napravile rakete, oni su pogođeni raketama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta sadrži dokument koji, ovo je takođe vaše naređenje, vaš potpis od 10. aprila 1999. godine.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Hoćete mi reći koji tabulator molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je tabulator 15. To je kratka naredba, ona je koliko vidim i prevedena...

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle vi ste naredili: "Sve počinioce krivičnih dela uz krivičnu prijavu odmah privesi nadležnom sudiji Vojnog suda Komande Prištinskog korusa".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. Ta to sam učinio odgovorne organe bezbednosti i komandante jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Onda naglašavate da se mere preduzimaju i protiv vojnih obveznika i dobrovoljaca.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, ja sam napisao proiv vojnih obveznika, povlaka, dobrovoljaca. Znači to su dobrovoljci koji su bili vojni obveznici, a u jedinici imali isti statusa kao i svaki drugi vojnik. Onisu se razlikovali od vojnika samo po tome što su bili stariji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. I onda "za realizaciju naređenje odgovorni su komandanti jedinica", dakle to je vaša naredba od 10. aprila.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala generale. A šta je sadržaj ovog naređenja koje je posvećeno borbenom rasporedu jedinica u tabulatoru 16? Najkraće, samo najkraće.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Sadržaj ovog naređenja je to da komandanti jedinica moraju preduzeti sve neophodne mere za zaštitu jedinica kako za vreme izvršenja marša...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. Hvala generale, neću da citirate sve. Pročitajte tačku 4.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tačka 4 glasi: "Na nenaoružana lica, žene, decu starci i druge koji se zateknu u borbenom rasporedu jedinica, postupati humano u duhu odredbi Međunarodnog ratnog prava".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. General Lazarević je doneo neka naređenja koja su vama upućena 10. aprila 1999. godine, to je tabulator 17, da li ga imate pred sobom?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. Imam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je vrlo dugo jedno naređenje koje detaljno govori o svim procenama mogućeg angažovanja vazdušno-kopnenih snaga NATO i tako dalje, nećemo se na tome zadržavati. Na 2. stranici tačka 6 on ukazuje na potrebu poboljšavanja borbene discipline i vojničkog izgleda pripadnika Prištinskog korpusa i "sprečiti samovolju pojedinaca, pojavu pljačke, ubijanja i slično a svojim ponašanjem i ugledom čuvatu ugled Vojske Jugoslavije".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. Dalje naređuje ovde sprovođenje mera protivvazdušne odbrane, to se odnosilo na sve jedinice, a posebno na moju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste doneli naređenje koje se nalazi u tabulatoru 19 koje se odnosi na očuvanje borbenog morala...

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, to je moje naređenje od 13. aprila i odnosi se na očuvanje i održanje borbenog morala pripadnika jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li u tački 5 stoji "U slučaju napada šiptarsko terorističkih snaga brzo i efikasno ih razbiti i unuštiti?"

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. A ispod toga stoji: "Odnos prema srpskom i crnogorskom stanovništvu kao i građanima nesrpske nacionalnosti koji se lojalno odnose prema našoj državi mora biti korektan i human". I opet, "za realizaciju su odgovorni moji potčinjeni komandanti".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U tabulatoru 20 je redovni borbeni izveštaj. Da li ovako izgledaju vaši redovni borbeni izveštaji, tačka 1. Neprijatelj, tačka 2. Sopstvene snage, i onda sve šta ima u vezi s tim izveštajem. Kome to podnosite?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Borbeni izveštaj podnosi se pretpostavljenoj komandi, znači svaki put sam ja pisao izveštaj komandantu Prištinskoj korpusa. I on je po ustaljenoj šemi propisan, ima svoj pbrazac sa određenim, znači prvo o neprijatelju, o sopstvenim snagama, o problemima, pozadinskom obezbeđenju gde se vidi utrošak municije, utrošak pogonskih sredstava, da li imamo posebne zahteve ili eventualni predlozi koji bi mogli biti u datom, i imali smo obavezu da izveštavamo o putevima obzirom da je NATO avijacija dejstvovala po mostovima, putevima, da ih izvestimo kojim putem se može prolaziti i kuda je moguća komunikacija i dotur sredstava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro u tabulatoru 21 se nalazi krivična prijava koja datira, nosi datum 17. april 1999. godine. Protiv nekih vojnika, koja je podneta Vojnom tužiocu.

SUDIJA BONOMI: Izgleda da je 21 nepreveden, a imamo tu i 21.2. O kojem sada govorimo? Imamo tu nekoliko dokumenata pod 21.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Tabulator 21, tu ima nekoliko, nekoliko dokumenata.

SVEDOK ĐOŠAN: To je ustvari kompletna prateća dokumentacija koja ide pri pojavi krivičnog dela odnosno ratnog zločina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je tabulator 21 je krivična prijava, onda su prateći dokumenti 21.1, 2, 3, 5, 7 i tako dalje do 10. To je sve prateća dokumentacija. Nećemo kroz sve to da prolazimo. Ovde se radi o krivičnoj prijavi za delo silovanja.

SUDIJA BONOMI: Da bi nam bilo jasno, koji dokument imamo. Ja nemam ništa u delu u kome piše 21, a onda imam jedan neprevedni dokument u tabulatoru 21.1, a onda izgleda da imam prevedeni dokument posle toga.

SVEDOK ĐOŠAN: Ja imam, ja imam ovde kompletnu dokumentaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa evo, da kratko samo vidimo samo naslove dokumentata, onda ćemo identifikovati šta je to neprevedeno.

SUDIJA KVON: U indeksu piše da je 21.1. krivična prijava a to nije prevedeno. Izvolite nastavite gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo ukratko objasnite. Ovde se nalaze krivične prijave, službene zabeleške, izjave okrivljenih i tako dalje. Samo bam skrećem pažnju sada na ove lekarske preglede. Imate na kraju i dokumenta o lekarskim pregledima, ovde piše na ovom dokumentu 21.10, nećemo čitati ime navodne žrtve, pregled je izvršen u 17 časova, 17.4.1999. godine, je li tako?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je. Ovde se radi...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je to što piše i ovde su potisali se dva lekara specijaliste, koliko vidim, obojica Albanci, Afrim Muhadži, doktor medicine, ginekolog i ultrasondisti i doktor Hasan Mandžuka, ginekolog. Dakle

njih dvojica, nećemo čitati ime anvodne žrtve, izvršili detaljan pregled, čak su ustanovili i da je ta žrtva koja je navodno silovana...

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Nevina. Ali mi smo u jedinici pokrenuli odmah postupak, podneli krivičnu prijavu i u dokumentaciji imaju svi dokumenti u vezi toga. A to se radi o ovojnicima iz moje jedinice. Iz jedinice kojoj sam aj bio komandant, iz Trećeg divizionu, a vojnici su pre toga nastradali u Batuši. Znači to su vojnici koji su pretrpeli napad šiptarskih terorista, jedan od njih je bio u toj grupi koja preživela, ostala nepovređena, ovde je detaljno sve iznešeno, oni su odmah upućeni u Vojni sud u Prištini i njima je postupak u toku, ja mislim da su oni i osuđeni ali dalje je to već stvar organa pravosudnih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SUDIJA BONOMI: Dakle vi nam ne možete reći šta se desilo u ovom slušaju? Da li je izrečena osuđujuća presuda?

SVEDOK ĐOŠAN: Ne mogu zato što jedan od njih živi na teritoriji Kosova i Metohije, ovde se to vidi gde se tražio, a ja sam se više posvetio žrtvama rata nego onima koji su to uradili. Da vam pravo kažem, meni je žao što se to desilo u mojoj jedinici ali nisam smatrao da ja treba da proveravam kako su oni sada. Ja sam prema takvima bio veoma, veoma strog i jednostavno...

SUDIJA BONOMI: Ali možda su bili nevini. Niste bili zainteresovani a otkrijete da li su ljudi kojima ste verovali, s obzirom da su bili pod vašom komandom, bili krivo optuženi i ustvari to su bili pošteni ljudikoji nisu bili kriminalci.

SVEDOK ĐOŠAN: Oni su do tada bili pošteni ljudi i nisu bili kriminalci. Onog trenutka kada je protiv njih pokrenuta odgovornost, to je već stvar pravosudnih organa i ja ne mogu da sumnjam u rad pravosudnih organa. A ja vjerujem pravosudnim organima, kako oni budu donijeli odluku takva će i biti.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, šta je sadržaj vašeg naređenja koje datira 17.4. i koje se nalazi u tabulatoru 23 i koje vidim da je prevedeno...

TUŽILAC NAJS: Možda je 22 ili 23, nisam siguran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: 23.

SVEDOK ĐOŠAN: Toje obezbeđenje civilnog stanovništva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, to sam hteo da objasnite...

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Evo, ja sam napisao moje naređenje i ja bih ga pročitao. Mislim da je ovde svaka tačka u ovome važna. Kaže: "Na osnovu naređenja Komande korpusa, a u cilju sprečavanja i smanjenja gubitaka civilnog stanovništva od dejstva agresora, naređujem: Sve jedinice u zoni odgovornosti

garnizona Đakovica, preduzeće potrebne mere za zbinjavanje civilnog stanovništva. U tom cilju, u sadejsvu sa snagama MUP-a i Opštinskog štaba Đakovica, blagovremeno obaveštavati civilno stanovništvo o napadima NATO agresora i šiptarskih terorističkih snaga, pružiti potrebnu pomoć u zaklanjanju i evakuaciji, obezbediti najpovoljnije uslove za razmeštaj ismeštaj civilnog stanovništva, pružiti pomoć u sanbdevanju, u organizaciji privrednij delatnosti, zdravstvenog obezbeđenja, obezbediti potpuni javni red i mir, zahtitu lične i imovinske sigurnosti, sprečiti svaku pojavu ograničavanja slobode i prava građana osim ako oni ne ugrožavaju bezbednost jedinice. U toni odgovornosti garnizona po mogućnosti izabrati predstavnike poverenike radi efikasnije organizacije zbrinjavanja stanovništva. Sa organima vlasni ostvariti potpuni uvid u brojna stanja civilnog stanovništva, a u cilju njihovog snabrevanja". U to vreme snabdevanje je bilo najveći problem u Metohiji, a posebno u Đakovici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je stanovnika tada bilo u Đakovici?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Oko 25.000 stanovnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od toga 90 i više % Albanci.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. Više od 90%, 93%. "U odnosu sa civilnim stanovništvom postupati krajnje humano, odgovorno i u skladu sa svim propisima Vojske Jugoslavije i Međunarodnog rtanog prava. Za realizaciju naređenja odgovorni su komandanti jedinica u zoni odgovornosti garnizona Đakovica. Prema eventualnim prekršiocima ovog naređenja lično ću preduzimati najstrožije mere odgovornosti" i tu je moj potpis i dostavljeno je svim jedinicama koje baziraju na teritoriji garnizona Đakovica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovo ste naređenje izdali 17. aprila 1999. godine.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala generale, vi ste napravili i jedan izveštaj koji se nalazi u tabulatoru 24.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, to je, to je izveštaj...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kratak izveštaj koji se odnosi na preduzimanje mera protiv počinitelaca krivičnog dela.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, mi smo ovu trojicu počinitelaca krivičnog dela, prvo smo ih uhapsili, predao na Vojni sud, a nakon toga odmah izvestili pretpostavljenu komandu. To je redosled postupaka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li to uobičajeni postupak?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hapšenje počinitelaca, predaja organima i obaveštavanje pretpostavljene komande o događaju.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala generale. Na to se odnosi i tabulator 25, dakle dalje. Zašto ste ponovo morali da objašnjavate sada detaljnije Komandu korpusa o...

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Toje zbog toga što je bio običaj ukoliko se desi neki događaj ili zločin u jednoj jedinici, Komanda korpusa je onda cirkularno obaveštavala i druge jedinice u cilju preventivnog dejstva i sprečavanja i upozoravanja da se ne bi tako nešto desilo i kod njih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je u tabulatoru 25. Tabulator 26 je koliko vidim, vaše naređenje, Komanda 52. brigade PVO, ja se neću na njemu mnogo zadržavati, samo citirajte, molim vas pročitajte tačku 4 do kraja tačke 6.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: "U odnosu sa civilnim stanovništvom, u svemu se pridržavati već izdatih naređenja i uputstava, sprečiti svim raspoloživim sredstvima bilo kakve pojave ugrožavanja lične i imovinske sigurnosti civilnog stanovništva".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, rekli ste "i u potpunosti sprečiti".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: I u potpunosti sprečiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo piše, koliko ja mogu da čitam.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jeste. U potpunosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U potpunosti, to je znači "U odnosu sa civilnim stanovništvom u svemu se pridržavati već izdatih naređenja i u potpunosti sprečiti svim raspoloživim sredstvima bilo kakva pojave ugrožavanja lične i imovinske sigurnosti civilnog stanovništva".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je. A ovde se tiče tačke 6...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tačka 6, samo poslednju rečenicu.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Kaže, ovde se radi o dobrovoljcima koji su bili u jedinici, odnosno bili kao vojni obveznici, dobrovoljci, koji ne mogu izvršiti postavljene zadatke, postupiti na sledći način. Da se vrate ako ne mogu da izvršavaju zadatke, ali kaže: "Lica odgovorna za eventualno kriminalne i druge radnje, predati načelniku organa bezbednosti i Komandi brigade radi utvrđivanja odgovornosti i preduzimanja daljih mera". Ja bih ovo prokomentarisao zato što je bilo dobrovoljaca kojisu se javljali, ljudi u pedesetim godinama su dolazili, dođe u jedinicu, ne vidi, možda slabo čuje, nije upotrebljiv i takve smo mi vrćali da se vrate van jedinice da ne bi bile balast a s druge strane da...ali smo svakoga proverili pre nego što smo ga vratili da nije učetvovao u u bilo kakvoj kriminalnoj radnji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro generale, a onda tačka 7, šta kaže ona?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Kaže: "Ekipa za asanaciju terena određena mojim naređenjem, neprekidno će vršiti asanaciju terena u rejonima rasporeda brigade".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je podrazumevla ta asanacija terena generale?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Asanacija terena podrazumeva uklanjanje životinskih leševa, uklanjanje ljudskih leševa, uklanjanje neispravih sredstava, sve ono što na bilo koji način zagađuje životnu okolinu ili može na bilo koji način da dođe do zaraze i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale...

SUDIJA BONOMI: Generale, nije mi jasno šta ste rekli u vezi sa dobrovoljcima ovde. Koliko sam shvatio, ranije ste rekli da ste imali određen broj dobrovoljaca i rekli ste nam taj dobrovoljac koji su došli iz Republike Srpske i rekli ste da bilo ko drugi koje bio dodat u to vreme, bili su rezervisti. Da li je ovo sada treća kategorija dobrovoljaca koja je postojala? Pa ko su onda bili ovi ljudi koje pominjete ovde?

SVEDOK ĐOŠAN: Niste me dobro čuli. Prvo sam rekao, iz Republike Srpske bio je dobrovoljac damo jedan, zvala se Dragojanka, bolničarka. To je prvi deo. Drugo, svi dobrovoljci koji su dolazili u jedinicu, oni su bili iz Srbije, vojni obveznici ali koji nisu bili pripadnici jedinica protivvazdušne odbrane i dolazili su. Među njima bilo je ljudi koji su stariji, bilo je i bolesnih, bilo je nemoćnih i došao je u jedinicu a nije mogao izvršavati zadatke koji su mu se postavljali. Takve smo vraćali ili upućivali u neku drugu jedinicu gde je mogao biti od koristi. U našim jedinicama su uglavnom bili mladi ljudi jer jedinice Protivvazdušne odbrane zahtevaju ljude koji dobro i čuju, i vide, i mogu brzo da se sklone i da manevrišu i sve ostalo što je važno mislim. U odnosu na tadašnju avijaciju morali su biti brzi...

SUDIJA BONOMI: Da li to znači da se paragraf 6 odnosi na onih 8 ili približno 10 ili približno toliko dobrovoljaca koje ste pomenuli ranije.

SVEDOK ĐOŠAN: Odnosi se na te koji su iz Komande Prištinskog korpusa dovedeni sa kompletnom dokumentacijom i predati u jedinicu i raspoređeni.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

SUDIJA KVON: Generale, u prvom paragrafu ovog istog dokumenta, a to je tabulator 26, dokumenta koji sada gledamo, tabulator 26, vi izražavate zabrinutost zbog razloga, kao razlog zbog koga izdajete ovo naređenje. Između ostalog je interesantan pasus u sredini prvog paragrafa. Kažete da ste zabrinuti što fizički, lični izgled, posebno rezervnih snaga odstupa od propisanog i krnji ugled Vojske Jugoslavije. Takođe prisutne su i pojave kriminalnih aktivnosti pojedinaca što izuzetno negativno utiče na ukupno stanje bezbednosti. Da li biste nam mogli navesti još neke primere ličnog izgleda koji je krnji ugled Vojske Jugoslavije. Šta ste mislili pod tim?

SVEDOK ĐOŠAN: Pa pod tim sam mislio da ljudi u godinama koji su bili, koji su zadužili opremu još kao vojnici nakon izlaska iz vojske, mislim ta uniforma nije odgovarala, bilo je i prljave uniforme, bilo je uniforme ljudi koji su bili na položajima po nekoliko dana, u ratu je bio veoma veliki problem

organizovati i zamenu opreme, pa i kupanje i održavanje opreme, a bilo je i onih kojima uniforma jednostavno nije stajala. Znači svi ti ljudi kada se pojave, a ja sam vam malopre objasnio, dolazili su ljudi u Đakovicu dok je još moglo da se javi porodicama, da se javi telefonom jer su ostavili drugačiji izgled i drugačiju sliku nego vojnici. Vojnici su bili ti koji su imali i nove uniforme i lepše su im stajale obzirom na izgled, na mladost, godine života isto kao sad meni uniforma ne bi lepo stajala vojnička. Možda i bi.

SUDIJA KVON: Da li na osnovu ove izjave mogu da shvatim da je možda bilo nekih dobrovoljaca koji su nosili posebne oznake koje su bile drugačije od uobičajenih oznaka ili koji su nosili noževe? Da li vi isključujete takvu mogućnost?

SVEDOK ĐOŠAN: Da je bilo takvih to bi stajalo u ovoj preambuli. Da je takvih bilo, to bi ovde stajalo. Ako pogledate ovu preambulu, ovde su opisane sve radnje koje su se mogle desiti ili su se desile u nekoj drugoj jedinici. Ja sam malopre objasnio da smo mi informaciju o silovanju koja se desila u mojoj jedinici, uputili Komandi korpusa. Svi ostali komandanti brigada dobili su tu informaciju kao upozorenje da spreče takve pojave u svojim rejonima. Nije bilo nikakvih uniformi osim uniforme Vojske Jugoslavije i policije. Među nima bilo je bolje i lošije uniforme, bilo je novije, starije, bilo je one koja je izbledela, bila je ona koja je ponekad bila i pocepana ali je uniforma sva bila ista.

SUDIJA BONOMI: Jedini primer koji ste naveli u odgovoru na pitanje sudije Kvona odnosio se na uniforme. Zar nije čudno da to ustvari nije pomenuto ovde. Pominje se lični izgled rezervnih snaga i ne ograničava se na uniforme rezervnih snaga. Nije to ono što je pomenuto ovde.

SVEDOK ĐOŠAN: Lični izgled zavisi od prirodnog izgleda, odjeće, frizure, znači bilo je onih koji su bili nepodšišani, a u okolnostima u kojima su živeli i radili sasvim je realno da je bilo i takvih, bilo je onih koji su bili sa prljavim čizmama ako su došli iz nekoga djela gde je blato i tako dalje. To sve čini zajedno lični izgled.

SUDIJA ROBINSON: Napravićemo pauzu od 20 minuta. Ustanite molim.

pauza

sudski poslužitelj: Molim vas ustanite. Izvolite sestiti.

SUDIJA ROBINSON: gospodine Miloševiću, izvolite nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Možda postoji mala zabuna oko toga šta sve spada u lični izgled generale, pa samo recite ako je vojnik recimo bez kape, da li se to smatra narušavanjem ličnog izgleda?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ako je vojnik neobrijan, da li se to smatra narušavanjem ličnog izgleda?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Smatra se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bilo kakva neurednost na uniformi i izgledu da li to sve spada u lični izgled. Vi ste opisali mnoge stvari od prljavih čizama do neuredne ili prljave odeće.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Čak i ako mu dugme nije zakopčano smatra se da je neispravan vojnički.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački 7 ste govorili o asanaciji terena i objasnili ste. E sada, a li je u vezi sa timi ovaj dokument koji se odnosi, koji se nalazi u tabulatoru 27. Pošto ste objašnjavali kod asanacije uklanjanje svega onoga što šteti zdravlju ili na bilo kakav drugi način stanovništvu. Šta vam je u ovom tabulatoru 27, to ste poslali hitno Komandi Prištinskog korpusa izveštaj?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ovo je izveštaj koji je moj načelnik ABHO dostavio, a ja potpisao...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Načelnik ABHO, samo recite tačno šta znači pošto oni možda ne razumeju.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: To je stručnjak za nuklearno-hemijsko-biološko oružje, odnosno sve ono što može naneti opasnost po zdravlje ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ovde šta kaže: "U rejonu sela Ose Hilja, severno od Đakovice..."

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Znači "severno od Đakovice, u podrumu jedne kuće, pronađena je određena količina brašna, oko 10 tona, dopremljena kao humanitarna pomoć preko humanitarne organizacije "Majka Tereza" stanovnicima šišarske nacionalne manjine. Merenjem detektorom radioaktivnog zračenja", to je da DRN3, to je vrsta deektora, "utvrđena je radioaktivna kontaminacija brašna od 1 do 3 mukro Greja po času. Naknadno je utvrđeno da je izdata količina od 3 tone privatnoj pekari za hleb. Intervencijom je stopirana izrada hleba, a brašno povučeno iz opticaja. U toku je povlačenje brašna iskopavanjem jama i zatrpavanjem istog na gradskoj deponiji smeća, a jama vidno obeležena".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to spada sve u aktivnosti brige o asanaciji terena, o zdravlju stanovništva i tako dalje?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. Ja sam u brigadi imao načelnika ABH koji je kontrolisao svako dejstvo i nakon svake eksplozije rakete i bombe išao je da meri da li ima povećano zračenje ili nema i na osnovu toga smo i utvrdili gde je dejstvovao top A-10 i gde je povećano zračenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam razumeo da smo vašu izjavu u tabulatoru 28 i 29 već uveli kao dokazne predmete. Gospodine Robinson, pretpostavljam da je to slušaj jer smo se na tome zadržali kod razmatranja onih izjava Nike Peraja. Pa sam ja imao referencu na te izveštaje. Oni su prihvaćeni.

SUDIJA ROBINSON: Da. Već su prihvaćeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, uz ovo, na istu temu vaši saborci Zlatko Odak, Vlatko Vuković, Vukadinović i Raković su dali izjave, oni se nalaze u tabulatoru 30. 30, 30A, 30B, to su izjave koje se odnose na...

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Na jedinicu koja je bila susedna mojoj jedinici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li se te njihove izjave podudaraju sa vašim svedočenjem ovde u vezi sa događajima na koje se one odnose i po kojima ste već dali iskaz?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Apsolutno.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ovo nije prihvatljiv metod za uvođenje dokaza. Ja ću naravno odbiti ove izjave iz drugih razloga. Ili je nešto u njima na šta optuženi želi da namrene pažnju ili one ne treba da budu prihvaćene kao dokazi. Ako on jednostavno kaže, ovo su izjave koje su identične vašoj verziji događaja, a da pri tom ne postavlja pitanja, to je neprihvatljivo po našem mišljenju.

SUDIJA ROBINSON: Da li ćete vi tražiti da se ove izjave uvedu kao dokazni predmeti?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da se uvedu, odnose se na isti događaj o kome je svedočio general Đošan. To su dali njegovi saborci o istoj toj stvari koja se odnosi na Meju i Korenicu o kojoj je svedok već svedočio, pokazao mapu i tako dalje. Ako treba da prelazim kroz svaku od njih, ja to mogu da učinim ali smatrao sam da se one mogu sasvim identifikovati, da su mu izjave poznate, da ih je pročitao, one su u njegovim dokaznim predmetima i da su one autentične i da nema diskrepance između onoga što se u njima kaže i onoga što je on rekao.

Pretrեսno veće se savetuje

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, izvolite.

ADVOKAT KEJ: Postupak za ovakvih dokaza bi bilo pravilo 92bis, sasvim je jasno i ima izjava druge strane koje su usvajane na taj način jer je bilo reči o kumulativnom svedočenju. Gospodin Milošević ima ovde gospodina Tomanovića. U ovom trenutku on može jednostavno da podnese jedan podnesak kojim će se tražiti uvođenje takvih dokaza po tom pravilu i onda to može da bude prihvatljivo.

SUDIJA BONOMI: Pa jedno pitanje koje se potiče gospodine Kej, tiča se iskaza generala Delića, da li tu ima nešto slične prirode što bi bilo onda prihvaćeno?

ADVOKAT KEJ: Ne mogu da se setim, po mom sećanju ne. Ne znam da li se gospodin Najs seća.

TUŽILAC NAJS: Koliko se ja sećam, aveć sam to i ranije rekao, mislim da izjave nisu bile prihvaćene kao dokazni predmeti i jednostavno su obeležene u svrhu identifikacije što nam je omogućilo da se fokusiramo na jedan ili dva dokaza koji su mogli biti problematični. I mislim da je situacija takva da je mali broj novonapravljenih karata prihvaćen kao dokazni predmet. Mislim da nisam sasvim

siguran ali da kada je reč o izjavama mislim da one nisu usvajane osim ako je reč o svedoku čija je to izjava kao što je recimo bilo kod svedoka Delića.

ADVOKAT KEJ: Mogu li ja da pomognem? Mislim da će Odak biti svedok u ovom *Predmetu* vrlo brzo i onda se možemo pozabaviti njegovim izveštajem.

SUDIJA ROBINSON: Nisam siguran da smo mi usvajali izjave na ovaj našin ranije.

ADVOKAT KEJ: Pa kad je reč o kartama mislim da je to bilo vrlo korisno prilikom izvođenja ovog iskaza i to je ustvari pomoglo davanju iskaza. Bilo je mnogo primera kada je Tužilaštvo koristilo različite šeme i dijagrame u izvođenju svojih dokaza.

SUDIJA ROBINSON: Ako ćemo pozvati majora Odaka koji je autor ove izjave onda možemo da sačekamo tog gospodina pa da onda uvedemo izjavu.

SUDIJA KVON: Pitam se da li ima potrebe, da li da pozivamo majora Odaka kada imamo ovog generala ovde.

SUDIJA ROBINSON: Uskoro ćemo se pozabaviti prihvatljivošću ovih izjava a sada nastavite gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, samo u vezi s ovim izjavama, jeste pročitali izjave Odaka, Vukovića, Vukadinovića i Ratkovića? Da li ima, da li ima nekih kontradikcija u onome što su oni izjavili u odnosu na vaš iskaz?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ne, one su samodetaljnije jer su oni bili na licu mesta ali nema nikakvih suprotnosti, uostalom ja ne bih mogao napisati izjavu koja je suprotna saznanjima mojih neposredno potčinjenih starešina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala vam. Vi ste 30.4. napravili redovni borbeni izveštaj i on se nalazi u tabulatoru 31. Da li je to redovni kakav se stalno podnosi, ima li nekih specifičnosti na koje želite da ukažete?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ovo je redovni borbeni izveštaj koji smo savaki dan slali ali ovde izveštavam Komandu korpusa da sam odlučio a izvršim premeštanje umerenog djela mojih jedinica da ih izveštavam da će biti izvršeno izviđanje rejonu novog komandnog mesta. Između ostalog tu se kao i uvek govori o utrošku municije, utrošku naoružanja odnosno pogonskih sredstava i tako dalje. Nije ni po čemu drugačija od ostalih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, među dokumentima je informacija koju ste vi napisali 3. maja 1999. godine, odnosni se na neke vojnike koji se nisu ponašali u skladu sa pravilima vojske i kojima su izrečene kazne. To je tabulator 32, dakle. O čemu se ovde radi, samo najkraće?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: To se radi o događaju u Skijanu, odnosno u Oset Hilji gde je bilo pokušaja silovanja od jednog vojnika i o merama koje sam preduzeo. A ovde se izveštava tačno koji su postupci preduzeti protiv onoga koje pokušao, on je predat Vojnom sudu, njegov komandir je kažnjen i tako, znači to su mere koje sam ja preduzeo kao komandant a time je predat Vojnom sudu, dalje ide krivična prijava i ostale aktivnosti koje su uobičajene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je inače gospodo i događaj o kome je svedočio Muharem Ibraj ovde iz Osek Hilje samo što on nije imao ove informacije ali one se poklapaju.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: I ode, na kraju: "Sa informacijom upoznati celokupan sastav brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste napravili jedan izveštaj 4. maja, odnosno se na civilno stanovništvo koliko ja mogu da vidim. Šta je sadržaj ovog dokumenta?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: To je ustvari izveštaj Komandi Prištinskog korpusa gde ih izveštavamo o merama za zaštitu civilnog stanovništva. Kaže: "Na osnovu gore navedenog naređenja izveštavamo vas da je civilno stanovništvo razmešteno u sledećim rejonima. Selo Piskote, selo Osek Hilja i tako, brojem sela u kojima je civilno stanovništvo, izveštavamo da se u gradu Đakovici nalazi oko 35 do 40.000 stanovnika, a da u selima ima još oko 20 do 25.000 i da su mogući rejon za prihvatanje raseljenih lica u rejonu sela Bistražin obziro da su još uvek stalno i pojačano trajala dejstva NATO avijacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na kraju kažete: "Izveštavamo vas da smo preduzeli sve ostale mere date u vašem naređenju vezano za zaštitu civilnog stanovništva".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala generale, vi imate redovni borbeni izveštaj, takođe jedan primerak redovnog borbenog izveštaja u tabulatoru 34 koji istotako ide, neprijatelj, naše snage i da li ima tu nešto karakteristično?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, ovde se govori tačno o dejstvima po objektu Čabrat, znači ja sam objašnjavao da smo mi izveštavali o svim dejstvima koja su imala posledicu na našu jedinicu i ovde je hronološki upisano, pa kaže: "U 18:40, dva raketna projektila, u 18:52, opet dva raketna" to je ustvari izveštaj koji potkrepljuje onu jučerašnju moju mapu. Dalje: "Izveštavamo Komandu da smo i mi sejtvovali po avijaciji ali a nismo imali efekte". Time smo pravdali utrošena materijalna sredstva. Ovde mi, ja izveštavam da smo mi dejstvovali po avionima i da smo utrošili 1.240 metaka kalibra 30mm ali da nije bilo efekta. Naša obaveza je bila da uvek, nakon svih dejstava izveštavamo o stanju materijalnih rezervi obzirom na situaciju a je bilo veoma teško obezbediti snabdevanje jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na šta se odnosi generale ovaj dokument u tabulatoru 35?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ovaj dokument sam napisao ja i odnosi se takođe na poboljšanje izgleda pripadnika Vojske Jugoslavije, jedinica. Naime dešavalo se da vojnici kad odu na odsustvo ulaze u kafane u uniformi sa užnjem, da često na taj način ponašaju se neprimereno, pa sam ja naredio da se zabranjuje ulazak i boravak u hotelskim u hotelima visoke kategorije u kojima borave strani državljani, novinari, diplomate, u svim drugim javnim ustanovama kako ne bi se na taj način vršio dodatni pritisak na ljude. I opet sam naredio da su za izvršenje ovog naređenja odgovorni komandanti i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, tabulator 36 se samo odnosi na komuniciranje preko pisama i tako dalje.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, ovo je veoma važno istaći. Ja mislim da je to potrebno reći obzirom na to da smo imali veoma veliki broj vojnika i rezervista koji su rušenjem repetitora, posebno gađanju zgrade Radio televizije Srbije, ostali praktički bez ikakvih informacija o svojim i da smo imali problem da ljudi su postali neinformisani. I ja sam ovde naredio komandirima da organizuju a vojnici pišu pisma i da se ta pisma doturaju roditeljima kako bi bili informisani da znaju šta je bilo. Jer je bilo pojava da roditelji iz Subotice dođu u Đakovicu da obiđu svoje djete jer ga nisu čuli, ne znaju šta je sa njim i tako dalje. To je bilo uglavnom znači da se smanji briga roditelja ali i vojnika za svoje porodice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro generale, u tabulatoru, samo da vidim, u tabulatoru 37 nalazi se vaše naređenje koje se odnosi na mere koje, objasnite molim vas. Da ja sad ne čitam.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: 37, ja ovde imam, to je kod mene... "Obezbeđenje reda, rada i discipline", to je. Ja sam ovde naredio odnosno stalno insistirao da se svim raspoloživim merama iz svoje nadležnosti spreči svaki pokušaj i pojava kriminala u rejonima borbenog rasporeda svojih jedinica, da se prema prekršiocima energično preduzimaju mere krivične odgovornosti i druge mere. Da se preduzmu maksimalne mere an obezbeđenju reda, rada i discipline kao i ukupno poznavanje stanja u jedinici od strane formacijskih komandira i komandanata. Suzbiti, a zatim sasvim iskoreniti samovoljnu i nekontrolisanu upotrebu motornih vozila i kretanje pripadnika jedinice van borbenog rasporeda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ili van borbenog rasporeda?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Van borbenog rasporeda, van borbenog rasporeda Ali i u ukviru rasporeda, znači svako je mogao ići u onome delu koji se odnosi na raspored njegove jedinice. Onda sam na kraju napisao "U tom cilju u narednom periodu, na putnim komunikacijama, posebno na prilazima Đakovici, gradu i seoskim naseljima, maksimalno angažovati vod vojne policije na usposatvljanju reda, kontroli opšte i bezbednosne situacije u saobraćaju. Protiv svih počinioca prekršajnih i krivičnih dela i odgovornih starešina u jedinicama, biće preduzete odgovarajuće mere. I to dostavljam naravno svim komandantima jedinica odnosno mojim potčinjenim u jedinicama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala generale. U tabulatoru 38 se nalazi jedana naredba generala Lazarevića koju ste vi dobili kao potčinjeni starešina, komandant brigade, na šta se ona odnosi?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ona se odnosi na pojavu da je u poslednje vreme učestala dejstva razbijenih šiptarskih teroristih grupa po kolonama Vojske Jugoslavije i da se dešavalo da jedinice stradaju u takvim kolonama. Da su najčešće postavljali mine na putu i da su se od toga trpeli veliki gubici. Ja sam isto video kako su u asfalt ugrađivali mine tako da prosto čovek nije mogao da poveruje da se tu nalazi mina a da ljudi stradaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi u tabulatoru 39, nalazi se neko upozorenje, to je isto general Lazarević uputio, na šta se ono odnosi?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Pa ono je u vezi sa prethodnim naređenjem i u vezi sa, konkretno upozorava koji su putevi najopasniji. I uglavnom su to bili putevi koji izvide u Metohiju i kojim se snabdevaju naše jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovo je sada informacija o vojno-političkoj situaciji, nećemo se na njoj zadržavati. Recite mi molim vas, ovde postoji spisak postradalih u bombardovanju koji je sačinio doktor specijalista radiologije Sava Stanojević, o kakvom je ovde spisku reč i kako su ovi ljudi poginuli?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ovo je spisak, imenični spisak postradalih u Meji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde piše "Imenični spisak postradalih u jučerašnjem bombardovanju".

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, ali to je, znači odnosi se na Meju jer smo ga dobili dva dana posle Meje i ovde su navedena poimenično, tamo gde se moglo identifikovati, kod onih leševa koji nisu potpuno izgoreli, imena ljudi i oni su bili smešteni u gradsku bolnicu u Đakovici i tu su detaljno iznesena 43 ljudi odnosno stradalih u toj...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su oni koji su se mogli identifikovati, koji nisu izgoreli.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, koji su u Meji stradali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I oni su svi iz tih okolnih mesta, Molić, Šišma, Racan, Dobrić, Glođane, Junik, Poluž...i uglavnom to su žene i djeca. Sve, i žene i djeca.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vi se žalite na vreme, a primećujem da ste sada već prešli preko predviđenog vremena za ovog svedoka. I, dopustite mi da završim, pa ćemo u svetlu toga sutra ujutro održati Statusnu konferenciju o tome na početku radnog dana. To će biti Statusan konferencija o upotrebi vremena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li ste i vi imali u rukama ovaj izveštaj, ovaj "Internacional (...) for former Yuogoslavia" koji je konačni izveštaj koji je Tužiocu podnela komisija, tako glasi njegov naslov osnovana da razmotri...

SUDIJA ROBINSON: Koji je to tabulator? 41?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo a vidim, ne ja to nisam ovde uneo u dokazne predmete, to je vap dokument. Ja sam hteo a pitam generala da li je video, to je onaj konačni izveštaj koji je Tužiocu podnela Komisija osnovana da razmotri kampanju bombardovanja NATO protiv Savezne Republike Jugoslavije.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jel' imate kod sebe?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Imam, imam kod sebe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja koristim priliku da vi dok svedočite kao stručnjak kažete najosnovnija zapažanja...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, koji je to broj?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ga nisam uneo u dokazne predmete jer to je vaš dokument.

SUDIJA ROBINSON: Razumem. A gde mi to možemo pronaći? Koja je referenca?

TUŽILAC NAJS: Ja sam sasvim zbunjen. Ja mislim da optuženi kaže da je to dokument koji je ovde uvrstilo Tužilaštvo. Ali izgleda da su on i svedok došli pripremljeni. Imaju dokument. Možda ćemo sada mi uspeti da ustanovimo možemo li mi pronaći taj dokument.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Molim vas to je dokument koji nosi naziv, zvanični dokument vaše insitucije, on nosi naziv "Konačan izveštaj koji je Tužiocu podnela Komisija osnovana da razmotri kampanju bombardovanja NATO protiv Savezne Republike Jugoslavije" gde su objašnjena dejstva i objašnjeno da su...

TUŽILAC NAJS: Ako je to taj dokument, mada to sigurno nije dokument ovoga Suda odnosno Tužilaštva u ovom *Predmetu*. Ako optuženi želi da se taj dokument ovde koristi onda nam ga mora da dostavi na uobičajeni način. Mi ovde ne sedimo na kutijama dokumenata i samo čekamo da nešto izvučemo. Ja ne znam da li se dovoljno brzo može pronaći taj dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja se nadam da svedok može da ga stavi na grafoskop i da samo ukaže na svoja profesionalna zapažanja u vezi sa konstatacijama sadržanim u njemu.

SUDIJA ROBINSON: Da li je to na engleskom ili na BHS-u?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja je imam na srpskom jeziku.

TUŽILAC NAJS: Čini mi se da ovo počinje da liči na ono na šta smo već navikli na kraju glavnog ispitivanja svedoka, to je kad se od svedoka traži jedno uopšteno mišljenje o nečemu što možda i nije od interesa, niti je relevantno. Ako je ovo dokument koji dolazi iz Tužilaštva suda, u kome se govori o o mogućnosti krivičnog gonjenaj NATO pakta od starne ovoga Suda, onda bilo kavo mišljenaj ovog svedoka o tom dokumentu teško da će iamtati neku vrednost za ovo Sudsko veće. Ali, u svakom slučaju, moramo prvo videti taj dokument.

ADVOKAT KEJ: Mislim da je to izveštaj gospođe Del Ponte koji se odnosi na istragu o ratnim zločinima NATO pakta tokom bombardovanja Jugoslavije. To je dokument kojim se sada bavimo.

SUDIJA ROBINSON: Ali šta vi kažete gospodine Miloševiću, šta ćete vi iskoristiti iz tog dokumenta? Naime postoji izvesna sumnja da taj dokument neće biti iskorišćen za potrebe ovog postupka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Takva je sumnja ali ja sam ovde hteo da čujem mišljenje generala Đošana čija je specijalnost protivvazдушna odbrana i dejstva koja se ovde pominju a NATO je dejstvovao iz vazduha, dakle o ovome što se tvrdi u ovom izveštaju. Ako vi smatrate da je to nerelevantno za vas, vi možete da mi kažete da nećete da čujete to pošto ovde neće da se čuje ništa o NATO zločinima.

SUDIJA ROBINSON: Prvo želim saznati gospodine Miloševiću šta stoji u tom dokumentu? Šta taj dokument čini? A onda ću utvrditi da li svedok tu može biti od pomoći ili ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa evo šta stoji. U sadržaju stoji da su to osnovni podaci i mandat, da kriterijumi razmatranja, procena, program rada, opšta pitanja, šteta po čovekovu okolinu, korišćenje projektila sa osiromašenim uranijumom, korišćenje kasetnih bombi, o svemu je tome svedok govorio. Svedok je pokazao i mapu na kojoj se vidi gde su sve korišćeni projektili sa osiromašenim uranijumom. On je govorio o korišćenju kasetnih bombi i tako dalje. Ja ga neću pitati o pravnim pitanjima vezanim za izbor meta i pravnim propisima. Tu se govori o vojnim ciljevima, o broju žrtava, o opštoj oceni kampanje bombardovanja o konkretnim incidentima, znači napad na civilni voz u Grdeličkoj klisuri, napad na konvoj u Đakovici gde je svedok bio, napad na Radio televiziju, napada na Kinesku ambasadu, napad na (**prevodialac:** Molimo vas da čitate sporije). Dakle on je govorio i o napadu...

SUDIJA ROBINSON: Dobro gospodine Miloševiću, razmotrićemo to. Ne, mi ćemo sad to razmotriti.

SUDIJA BONOMI: Ja želim da postavim jedno pitanje. Gospodine Kej, optuženi je rekao da je taj dokument konačni izveštaj koji je Komisija dostavila glavnoj tužiteljici, a vi ste, ako sam dobro shvatio rekli da je to izveštaj glavne tužiteljice. Mislim da prvo moramo jasno znati kakav je to dokument.

ADVOKAT KEJ: To je dokument za koji sam ja pretpostavio iz onoga što je rekao optuženi da je to bio izveštaj gospođe Del Ponte. Možda bi to optuženi mogao reći da li je to njen izveštaj ili šta.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Zvanični izveštaj koji ovde nema potpis ali ga je izdao, ovde piše: "Ujedinjene nacije, Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju" to je konačni izveštaj koji su oni napravili povodom toga, ideje da razmatraju zločine NATO pakta i u tom konačnom izveštaju oni zauzimaju stavove o ovim stvarima o kojima je svedok svedočio uz tvrdnju da niko tamo nije odgovoran. Piloti nisu zanali šta gađaju, a oni koji su im naređivali, ti nisu bili obavešteni o onome šta oni rade i tako dalje. Prema tome ovo vam je vrlo važno da vidite na koji način se tretiraju objektivno vrlo teški ratni zločini

učinjeni od strane NATO pakta na teritoriji Kosova i cele Jugoslavije, istovremeno sa određenim događajima o kojima je svedok svedočio i onoga što sam želeo da svedoka o tome pitam. Da samo ukaže na ono što smatra da je apsolutno neodrživo u ovakvom izveštaju.

Pretno veće se savetuje

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovde se piše na primeru gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, gospodine Najs, pitam se da li bi se taj dokument mogo ipak uvrstiti u spis budući da je to dokument Ujedinjenih nacija?

ADVOKAT KEJ: (**prevodilac:** Odbrana nije uključila mikrofon). Izvinjavam se. To je u svakom slučaju u skaldu i slično većem broju drugih dokumenata koji su ovde uvršteni u spis. Ukoliko se ovde Tužilaštvo s tim slaže, a to je izgleda ono što optuženi želi, onda nema problema da se u spis uvrsti jedan dokument s kojim se obe strane slažu.

SUDIJA ROBINSON: Iz onoga što sam čuo čini mi se da postoje neka pitanja koja se odnose na naš *Predmet*. Ciljevi i duge stvari. Naravno zločini koje je počinio sam NATO pakt nisu stvar o kojima rešava ovaj Sud ali možda ovaj izveštaj sadrži informacije koje mogu biti od koristi.

ADVOKAT KEJ: To su informacije koje se isto tako mogu naći na internet stranicama NATO pakta.

SUDIJA ROBINSON: Nisam siguran da ovaj svedok može biti od neke pomoći u vezi s tima ali možemo razmotriti da li se taj dokument može uvrstiti u spis.

TUŽILAC NAJS: Ja ću još jednom pogledati taj dokument preko noći, ukoliko mi dopustite, pa možda možemo odložiti odlučivanje o tome za sutra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam samo otvorio, mogu na bilo kom mestu da otvorim. Svedok je svedočio o događaju u Đakovici, ja ovde moram da dokazujem, na primer šta je bilo 14. aprila. Piše ovde: "Napad na konvoj u Đakovici", to je radila, kako boh rekao, kancelarija gospodina Najs, gospođe Del Ponte. To je njihov izveštaj. Napad na konvoj u Đakovici 14. aprila. I onda se govori šta su naši organi rekli o njemu, a onda, u tački 64 se kaže: "NATO je prvobitno negirao ali je kasnije priznao odgovornost za ovaj napad". To je nalaz njih ovde. "Pretpostavljajući činjenice koje su najprikladnije za uspešan krivični postupak, avioni NATO koji su leteli na 15.000 stopa ili više kako bi izbegli jugoslovensku vazdušnu odbranu, napali su dva konvoja vozila u kojima su se nalazila civilna vozila. Potvrdio da su avioni leteli na visini od 15.000 stopa, to je 5 kilometara i da su piloti pratili cilj golim okom umesto posredno. Kao cilj napada sje bilo uništenje srpskig vojnih ciljeva, a potpuno je jasno da su iništili kolonu izbeglica.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, samo trenutak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je Meja, molim vas to je Meja. Ovde smo, oči nam isapdoše o Meji.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, rekao sam vam da se zaustavite. Moramo se posavetovati.

Pretrեսno veće se savetuje

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, nećemo vam dopustiti da ovaj dokument koristite kako biste nam dokazali da je NATO pakt počinio ratne zločine ali ćemo vam dopustiti da taj dokument koristite u vezi sa ovim spornim pitanjima koja ste na primer upravo spomenuli. Izvolite nastaviti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, molim vas ukratko ukadžite na samo nekoliko mesta u dokumentu za koja smatrate da su direktno u vezi sa onim što ste vi radili na Kosovu i Metohiji.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ja bih hteo ovde da kažem i da se još jednom izvinim, da ste mi dopustili da ranije iznesem gde sam bio i šta sam do sad radio u karijeri, sasvim sam siguran da biste odlučili a ja o ovome mogu da svedočim. Ja sam vas malopre zamolio da o tome kažem i bitno je da znate gde sam bio i šta sam radio kako bih mogao da o ovome detaljnije i jasnije govorim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, možete li vi da kažete ono što je najbitnije, molim vas?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Mogu. Ja sam detaljno proučio ovaj izveštaj. Što je bitno i što se može videti. Za ovo bi naravno trebala ona karta. Prva stavka je kaže: "Ni SAD, ni Francuska nisu ratifikovali dodatni protokol. A najviše borbenih dejstava, jurišnih dejstava..."

TUŽILAC NAJS: Ovo već izlazi van ovoga svega.

SUDIJA BONOMI: Ja želim da se ovde jasno zna koji je moj lišni stav o tome. Dopustite mi da to uradim. Optuženi je jasno najjavio da želi ove dokaze izvoditi ne zbog potreba ovog postupka. Istovremeno spomenuo je i neke stvari koje jesu relevantne i koje se mogu izneti kao dokazi putem ovog dokumenta. Međutim, očigledno je da nakon što je dobio dopuštenje od Pretresnog veća da izvodi neke dokaze, on je od ovog svedoka počeo da izvodi dokaz ekspertske prirode. I zato nam ovaj svedok želi da kaže nešto o svojoj karijeri kako bi mogao da opravda svoju poziciju eksperta. Za iznošenje ekspertskih dokaza postoji određeni proces, a ja nisam shvatio da je ovo Pretresno veće dopusilo gospodinu Miloševiću da to učini. I zato ne mislim da je početak izlaganja ovog svedoka nešto što potpada pod nalog koji je predsedavajući sudija maločas izneo.

SUDIJA ROBINSON: Upravo tako gospodine Miloševiću. Ako vi ne možete ovde izvoditi dokaze koji spadaju unutar parametara moje odluke, nećemo vam dopustiti da koristite taj dokument, a vi svakako imate mogućnost da shvatite u čemu je razlika između tih stvari.

TUŽILAC NAJS: Ovaj dokument mislim da ima 91 paragraf, svaki paragraf je numerisan i mislim da ću možda moći da budem od pomoći jer imamo ovde jednu varijantu tog dokumenta koju možemo staviti na grafoskop. Ali ako to nije taj od 91, onda ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je taj od 91 paragrafa.

SVEDOK ĐOŠAN: Jeste, to je taj dokument.

SUDIJA ROBINSON: Sudija Kvon je ispravno ukazao na to da je ustvari svedok taj koji je krenuo pogrešnim putem. Mislim da samo pitanje bi moglo da bude primereno.

SUDIJA BONOMI: Pa možda bi se pitanje moglo ispravno postaviti ali kada pogliamo kraj argumenata optuženog, razloge zbog kojih izvodi ove dokaze, jasno je da on ima nameru da uradi nešto što je izvan onoga što mu je Pretresno veće dozvolilo.

SUDIJA ROBINSON: Ja sam to jasno rekaogospodinu Miloševiću i rekao sam da tako nešto nećemo dozvoliti. Dakle ostanite u okviru onoga što je Pretresno veće reklo u vezi sa ovim dokumentom. U okviru toga možete da vodite ovog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale, otvorite stranu 29.

TUŽILAC NAJS: Brojevi paragrafa bi nam više koristili zbog prevoda na engleski.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 63. Da li tu u naslovu stoji "Napad na konvoj u Đakovici 14. aprila 1999. godine?"

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je, stoji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sada tu više puta pominje Meja i stradanje žena dece i starih ljudi?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Spominje se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni čak citiraju ovu knjugu koja je, našu Belu knjigu "Ratni zločini NATO u Jugoslaviji i pominju da se govori o 73 poginula i 36 ranjenih, to je tada što je bilo ustanovljeno. Da li se to vidi?"

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Vidi se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle kroz selo Meja, a kasnije na drugim lokacijama napada. Da li ovde piše, u tački 64 da je NATO prvobitno negirao, to je stav ove ovde institucije ali je kasnije priznao odgovornost za ovaj napad?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I NATO je ovde utvrdio da je to bilo područje na kojem su prethodnih dana jugoslovenske specijalne policijska sanage MUP sprovodile operaciju etničkog čišćenja.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa je to uzeo za obrazloženje ubistva ovih nekoliko desetina ljudi, žena i dece.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se vi sećate tog događaja generale?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. Ja sam bio u neposrednoj blizini toga događaja. Meja se nalazi ispod Čabrata. Ja sam video kada su prošla dva aviona, avioni su prolazili stalno. I odmah nakon toga odjeknula je eksplozija i kao što sam malopre objasnio, po naređenju komandant korpusa sam se uputio dole vozilom. Dole je bio pravi pokolj. Videlo se mnogo traktora, zaprežnih vozila, ljudi izgorenih. Na čelu te kolone bio je samo jedan odrastao muškarac koji je vodio tu kolonu. Ja sam sa njim razgovarao i on mi je potvrdio u razgovoru, to uostalom detaljno piše i u mojoj knjizi ali razgovor se vodio otprilike ovako. Kad sam došao pozdravili smo se, čovek visok, govori srpski odlično, kad sam ga ja pitao šta je bilo, on je rekao da je video dva aviona i čuo i pokazao pravac kuda su odleteli, pravac koji se poklapa sa onim što su videli moji izviđači vazdušnog prostora. Videlo se da je on odvojen bio jedno 100 ili 50 do 100 metara od početka kolone koja je stradala. Ja sam ga pitao dalje šta se desilo, kaže: ja sam video avione i čuo sam eksplozije, nakon toga evo vidite šta je bilo. Međutim, nakon sat vremena kada je došla televizijska ekipa, on je potpuno promenio iskaz. Nije više spominjao ni avione, nije spominjao ni eksploziju, on je samo video da se nešto desilo i da se prosto čudi šta je to moglo biti. A na insistiranje novinara da li su to možda bili avioni, on kaže možda jesu, možda nisu a i ako jesu, ko zna čiji su. Ali onaj događaj koji sam video na Meju, ostao je stvarno u jednom dubokom sećanju da je to toliko tragično, ja nisam mogao da poverujem, do tada nisam video takav užas. Ja sam to detaljno opisao u mojoj knjizi. Izvestio sam komandanta korpusa, pre toga došle su ekipe iz gradske bolnice koje su odvezle, nisu svi izginuli u toj situaciji, neki su umrli u bolnici, neki su preživeli ali to je...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vaše sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se u tački 54 tvrdi da su avioni izvršili 38.400 borbenih letova. Da li to korespondira sa ciframa koje mi imamo?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. Oni su ovde naveli sva poletanja svih aviona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam da li ti brojevi korespondiraju sa brojevima koje mi imamo. Da li ste vi upotrebljavali kad ste govorili, mi smo gledali onda one tabele na mašpi u tabulatoru 3 gde su sadržani letovi i tako dalje, da li to otprilike korespondira i sa NATO-ovim podacima?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Salže se u velikoj tačnosti. Znači u 95% se slaže. S tim što su oni naveli i letove koji nisu vršeni iznad teritorije naša zemlje, a to su AVAKS-i, cisterne, avio cisterne ali prema broju aviona koji su leteli na našoj teritoriji, slaže se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ovaj izveštaj u kome se govori da je greškom napadnut putniški voz zato što se voz tako munjevitom brzinom kreće da pilot nije mogao da ga vidi, verodostojan, to je tačka 58?

TUŽILAC NAJS: To nije prihvatljivo pitanje. Radi upravo ono na šta je upozoren da ne radi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, vi ste govorili o bombardovanju, pogledajte na paragraf 74, to vam je strana 34, pominje se "Od gađanih trafo stanica" i tako dalje, da li ste vi imali informacije o gađanju objekata energetske za sanbdevanje vodom i drugih objekata od neposrednog značaja za civilno stanovništvo na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da, imao sam to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je bio razlog što ste rekli da nije bilo struje u Đakovici?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Moguće je da je bio i to jedan od razloga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su ti objekti koji se odnose na primer na sanbdevanje električnim energijom mogli da budu ključni kontrolni elementi u jedinstvenom sistemu protivvazdušne odbrane?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Nisu mogli. Nisu, oni su služili isključivo za civilno stanovništvo. Svaka naša jedinica imala je svoj agregat. Prema tome uništavanjem energetske postrojenja nije se moglo uticati na rad naših jedinica. Najmanja jedinica u vojsci ima agregat. Prema tome, nanosili su štetu isključivo civilnim objektima odnosno stanovništvu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale. Ja neću više da idem kroz ovaj, kroz ovaj izveštaj. Da li ima u izveštaju još nešto o čemu ste vi svedočili što ja nisam sad pomenuo?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Pa ja bih spomenuo ovde osiromašeni uranijum. Ovde gde se, kad sam počeo svoje izlaganje...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li vi pokazali kartu gde su mesta gde je gađano osiromašenim uranijumom?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. I tvrdim da je gađanje osiromašenim uranijumom najveći, stvorilo najveću propagandu kod albanskog stanovništva za iseljavanje. Najveća je propaganda bila u vezi toga jer je poznato koliko osiromašeni uranijum utiče, a posebno se pronosile vesti da neće moći da iamju decu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Što nije daleko od istine.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Da. I kad se vidi ova mapa, najviše su osiromašenim uranijumom gađana gradska naselja i područja sa kojih su se iseljavali albanski stanovnici. A evo ja sam ovde proučio i vreme poluraspada urana 238 iznosi 4,7 milijardi godina. Na kraju ovoga ovdje zaključka kaže se da to nije dovoljno vreme i da to nije tako strašno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda se više nećemo zadržavati na tom dokumentu, ja sam inače mislio da završim gospodine

Robinson kad ste me upozorili da sam prekoračio vreme, ja samo želim još da vas pitam pošto se u Optužnici u tački 53 govori o planiranom podsticanom, naređenom i tako dalje, namerne resprostranjene sistematske kampanje terora i tako dalje, a li je vama bilo poznato bilo šta od ovoga, o tim planovima, kampanjama i teroru koji je trebalo sprovesti nada Albancima na Kosovu i Metohiji.

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Nije mi poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi kao oficir Vojske Jugoslavije ikad dobili naređenje da se deportuje bilo koji Albanac ili čuli za takvo naređenje ili saznali za njega na bilo kakav posredan način?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ni jedno od toga troga. Nit sam čuo, nit sam saznao, niti mi je bilo poznato. Bilo šta u vezi deportacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da li ste imali bilo kakvo saznanje o tome da je bilo namernog ubijanja čak i pripadnika UČK, a da ne govorim civila?

SVEDOK ĐOŠAN – ODGOVOR: Ne, takva saznanja nemam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala generale, nemam više pitanja, gospodine Robinson i ovo bih pre završio da nije bilo ovolikog zadržavanja.

SUDIJA ROBINSON: Pa da vi niste toliko dugo uzeli na nekim pitanjima. Gospodine Miloševiću, sutra ujutro ćemo prvih pola sata potrošiti na Satusnu konferenciju kao što sam veće naznačio. S obzirom da danas polepodne iam druga sednica, mi ćemo se sutra ujutro baviti usvajanjem tabulatora.

TUŽILAC NAJS: Dakle sutra ujutro se bavite usvajanjem tabulatora. Kada je reč o izjavama Komisije Jugoslavije, molim Pretresno veće da ne donosi nikavu odluku jer moj argument je da su ovi argumenti napravljeni u svrhu ovog sudskog postupka, prema tome oni krše vašu odluku u vezi sa prihvatljivošću i imaju mali vrednost ako se ne pozove svedok putem koga bi se uveli. Ja ću tražiti njihovo isključevanje, jednino pitanje koje ja pokrećem u vezi s tim su tabulatori koji su izneseni pred ovog svedoka i kojim želim da se bavim u unakrsnoom ispitivanju.

SUDIJA BONOMI: Pa to se jedino odnosi na tabulatore 8 i 30.

TUŽILAC NAJS: Da, ima nešto u tabulatoru 30 i ima nešto kad je reč o tabulatoru 8.

SUDIJA KVON: Osim 11 i 11A.

SUDIJA BONOMI: 11 je Vukašinović.

TUŽILAC NAJS: Ti je Odak, Vuković i još neki. Ja ću zamoliti Pretresno veće da odloži odluku do kraja izvođenaj dokaza, odnosno ovog iskaza. Pretresno veće se seća da sam ja u jednom trenutku zamolio Pretresno veće da razmotri mogućnost da se usvoje pismeni podnesci u vezi sa ovim dokumentima Komisije Vojske Jugoslavije.

SUDIJA KVON: Zbog toga smo i obeležili ovakve izjave samo u svrhu identifikacije.

TUŽILAC NAJS: Tako je.

SUDIJA ROBINSON: Prekidamo sa radom do sutra ujutro u 9.00 h.

sudski poslužitelj: Ustanite molim.